

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, október 26-án.

295. szám.

Elő a padfedelekkel.

„58. §. A parlamenti ügyek közösége sem foly a pragmática sanctioból: mert annak értelmében a magyar korona országai, mint a fejedelem többi országitól jogilag külön álló országok, saját politikai belátásuk szerint szabályozhatnák parlamenti ügyeiket.

59. §. Miután azonban Magyarországon és ő felsége többi országai között az érdekeknek kölcsönös érintkezései fontosak és számosak, kész az országgyűlés arra, hogy a parlamenti ügyekre nézve egyrészt a magyar korona országai, másrészt ő felségének többi országai között időnkint obstrukciószöveget kössék.

Ez a szövetség nem mulandó papirosra van írva, de kiolthatatlan lángbetűkkel van belevésve Schönerer urnak és Polónyi Géának a lelkébe. Hosszu tárgyalások sem előzték meg a szövetség megkötését, ők nagyon hamar megértették egymást. Csak azt az egyet nem értjük, hol késnek oly sokáig a padfedelek az ő ékes diszharmoniajukkal? Utóvégre ezt megköveteli a teljes kölcsönösség, aztán meg csak nem lehetünk rosszabbak a németeknél?

Ámbár bizonyosan elkövetkezik az ideje ennek is. A szónokló obstrukciótól elérkeztünk már a szavazásokig, meg a gyalazkodásig, tiszta sor, hogy tovább is eljutunk majd az osztrákok követésében.

Erre a jövődőlésre pedig nemcsak Schönerer és Polónyi vérszövetsége bátorít bennünket, hanem az evolúció tana, amint azt a nagy tudósok megállapították.

Kezdetben, a véderő-vitás időkben. Irányival volt az obstrukció. Guerilla-háború volt az is, az igaz, de mégis háború volt: fegyelemmel, a hadi-czik-

kelyek respektálásával; robbanó, a testet szétszaggató láncos-golyókkal nem lövöldöztek, a szurony hegyét méregbe nem mártották. De hát az a természete a guerilla-harcznak, hogy egyre lejjebb száll a vezérek kvalitása. Irányi után Justh következett a vezérségben, aki már nem respektálta oly pontosan a genfi egyezményt, de még mindig a parlament civilizált fegyvereivel küzdött.

Most pedig Polónyi a generalissimus — amiből következik, hogy mégis csak ez az utolsó obstrukció. Mert azt tökéletesen értjük, hogy Justh Gyulát mézeskaláccsal se tudják felcsalogatni, hogy ezt az obstrukciót csinálja, de már olyan guerilla-háborút bajos elképzelni, amelytől Polónyi is visszavonulna, hogy a helyét nála is könnyebb lelkű vezérnek engedje át. Mindebből látni tehát, hogy eljutottunk már a legelső fokig, s az obstrukciónak is meg kell szünnie, mert már degenerálódott. Mindössze még a padfedelek vannak hátra.

Ezért aztán le is teszünk arról, hogy ennek az obstrukciónak a lelkére beszéljünk. Még csak azt se kívánjuk, hogy olvassák el a maguk lapjait, amelyek illo tempore annyi undorral írtak az osztrák jelenetekről. Megvárni az obstrukció-szövetség, tessék hát szívesen fogadni a magyar közvéleménynek, amitől akkoriban undorodott. Tessék ma a haza javára szolgáló önfeláldozásnak tekinteni, amittől most egy éve utálattal fordult el.

Közvélemény? Hogy az nyilatkozik? Bizony, aki attól vár nyilatkozatot, kegyetlenül megsérti a nem-parlamenti

világ józan ítéletét. Más dolgokkal van most a közvélemény lekötve.

Angol és francia élet-halálharczra készül, hát csak nem törődik a nép azzal az izével, amit Polónyi és Horánszky kavargatnak. Ázsia keletén millió tonnában van felhalmozva a puska, ki foglalkozhatnék hát azzal a nagyszabású ténnyel, hogy kedden határoz a Ház a fölött, hogy min tanácskozzék előző szombaton. Es vajjon hol van az a matematikus, aki kiszámítaná, hány millióval többször érdekli a magyar népet Pöcha Albina lázának egy tizedrész foka, mint a magyar parlament egész delirium tremense? Utóvégre sujtották már ez országot nagyobb csapások is, majd csak kiheveri Polónyi Géát is.

Nem lesz idejében költségvetés? Ki bánja? Tökéletesen mindegy, hogy egy ember abszolutizmusa csinálja-e a budgetet a nemzet akarata ellen, vagy pedig harmincz ember akadályozza-e meg a nemzeti akaratot. Ámbátor például a H. József abszolutizmusa mégis csak különb a Polónyiénál. Nem lesznek meg a kiegyezési javaslatok? Mindegy, lesz, ahogy lesz; ki tehet róla, ha Polónyi nem akarja. Jó lenne deputációba küldeni hozzá a hazát, hogy szíveskedjék engedni; talán engedne. Ámbár nem lenne érdemes az se, mert Polónyi meg akarja mutatni, hogy tőle függ minden, hát meg is mutatja majd. Aztán meg a közvélemény ugys tudja, hogy a Sándor-utczában az ő szava az utolsó; igaz, hogy neki meg maholnap a Sándor-utca az utolsó. Maholnap kinevetik azt az utolsó mo-

Járulékos pestis.

Korányi professzor ur előadást tartott a pestisről. Marmorek doktor beoltott mindenkit és eközben folyton beszélt, mint általában szokott az egész Marmorek-család. Nothnagel professzort internálták a lakásán, de ez nem baj, tud ő az emeletről is lebeszélni az újságtudósítóknak. A párisi Figaróban egy francia orvos beszél; hogy a pestis nem terjed a levegő útján. A bécsi csatornáknak 2,344,513 patkány beszél két beteg jövevénynek: — „Testvérek, mi az a pestis bubonica?” . . . Doktor, laikus, professzor, újságtudósító és patkány, az egész élő világ a pestisről beszél, csak a harmadik szépapánk hallgatnak, akik meghaltak egykor pestis bubonicában. Holott tulajdonképpen ő tőlük származhatnak a legokosabb beszéd, ha hüvös októberi éjszakákon kikopogtatnák őket a régi váci temetőből, avagy ha hiteles párbeszédet lehetne velük folytatni ezüstforintosok útján.

— Hahó, 'szépapó, milyen volt a pestis 1731-ben?

— Semilyen. A molnár-sor egészen kihalt a Dunaparton, de a czinczárók mind

megmaradtak. Pedig nem kívánta nekik senki.

— És napjában hány halott volt?

— Azt csak a harmadik hétig lehetett tudni. A harmadik héten az utolsó városi kanczellista is meghalt. Nem volt aki fölírja őket. Csak a hatvani kapunál lehetett a koporsókat megolvasni minden délután öt órákor; de azt már igazán elfelejtettem, hogy hány volt. Annyit tudok, hogy a sor a barátok templománál kezdődött el.

— Hát aztán, az egészet ki csinálta?

— Ki csinálta? A helytartótanács csinálta. Nem akarta az országot elzárni Bécs-től . . .

Mondom, a pestisről csak így képzelhető el a hasznát hajtó beszéd. A többi csupán a társalgás gyűjtőneve alá foglalható, mert az embereknek ugys csak egy véleményük van az ismeretlenről: hogy az abszurdum. Hunczút, aki hisz abban, amit még nem látott, amiről még az apja sem tud beszélni. Ha Mária Terézia marsall-asztalánál 1774-ben megkocogtatta volna valaki a poharát és így szólt volna:

— Magas hölgyek és magas uraságok! Adom tudtukra, hogy mához harmincz esztendőre egy káplárból lett generális Franciaország császárává fogja magát koronázni, sőt a mi királyunk unokája még a lányát is hozzá fogja adni, — . . . ha valaki a Mária Terézia udvarában így szólt volna 1774-ben, hát akkor az a fején gurult volna ki a Leopoldinischer Trachtból. Hasonlóképen vagyunk mi is most a mi marsall-asztalunknál, ahol duskálunk a jó [életben]. Ha valaki megkopogtatná az asztalt és így szólna nekünk:

— Magas hölgyek és magas uraságok! Mához egy hónapra, vagy mához egy esztendőre csak befogott orral lehet majd járni az Andrássy-úton, mert . . .

De nem mondom tovább, mert engem is kigurítanak a Leopoldinischer Trachtból, csak arra akartam rámutatni, hogy amíg az ősapánk nem materializálódik, hogy a pestisről empirikus alapon tartsanak előadást, addig a pestisről hiábavaló minden beszéd. Ijeszteni nem lehet, mert az emberek nem hisznek, megnyugtatóni meg fölösleges, mert az emberek ugys nyugodtak. Eljünk tehát ilyen

hikánt, aki elég naiv volt, hogy a parlamentről komolyan beszélt; a közvélemény ma már csak az olyan ítéleteket kedveli e testület tárgyában, amelyek arról szólnak, hogy hogyan lehetne az obstrukciót finanszírozni.

De az ilyen tréfás hangon is csak Budapesten beszélnek az obstrukció független és nemzeti és néppárti titánokról, akik Pelion és Ossa helyett házszabályparagrafusokkal dobálóznak. A vidék még ennél is józanabb. Ott legföljebb készenlétnek. Mire?

Arra a nevezetes alkalomra, amikor hathatós módon lehet majd megmagyarázni, hogy az obstrukciósok a felelősök a gazdasági élet teljes pangásáért, a vidéki takarékpénztárak bukásáért, a gazdatiszt megrekedéseért és gazdasági életünk egyéb nyavalyáiért. Alkalmasint várnak arra a pillanatra is, amikor majd hathatósan megmagyarázhatják, hogy az obstrukciós urak felelősök a függetlenségi eszme lejáratásáért, a függetlenségi párt teljes szétfelbomlásáért, ami — úgy látszik — újabban is folyamatban van. Sőt valószínűleg azt is megkérdezik majd akkor, hogy miért szolgálták oly hiven és sikeresen a reakció zászlaját? Miért buzgókodtak oly vehemensül az alkotmányosság ideájának neveléséért, lenézetéséért?

Keserű lesz ez a felelősségrevonás.

De okvetetlen el kell jönnie, kimeradhatlan. És akkor nem tudom hol, mit tesznek, mit felelnek ezek a derék urak, tudniillik a magyar Robespierre és fullajtárjai. Ah, ők akkor is kivágják magukat. Ők akkor is felül lesznek. És okvetetlenül találunk majd valakit, akit szidni lehet azért, hogy az ország alul van.

Mindent előre látunk, minden bekövetkezik és már alig várjuk, hogy az egész keserű pohár muljon el. Essünk keresztül a keresztülesni valókon. Tisztelettel kérjük, feszegessék már le a padfedeleket is.

kellemes és az idegműködésekre is jótékony kedélyállapotban és ne törődjünk a bécsi betegséggel.

Amugy is csak egy mellékbetegségről akarok szólni; járulékos bajról, amely a pestissel együtt jött meg október tizenhétedikén. Ezen a napon történt ugyanis, hogy a logika valami hevenyfertőző bántalomban megbetegedett. Ugyanis a „logika” népies kifejezése alatt értett igen finom és igen komplikált szervezet, mely az oki és okozati összefüggésnek és a szellemi látásnak igen egyszerű aczélpántjain alapszik, tojásnagyságu daganatokat kapott a hóna alatt meg a térd hajlásában. Azok mindennap újra felfakadnak, a mint csak a reggeli tudósításokat a kezünkbe vesszük. Ami a hasabokon, mint szakemberek véleménye, avagy mint hivatalos értesítés jön Bécsből vagy a környékéről, az egy óriási, mindennap újra vetett betegség, amelyen bágyadt testtel, szörnyű daganatokkal hever a logika, a nagy szenvedő. S akik őt így itthon fogadják, azok is tőlük telhetőleg hozzájárulnak a daganatokhoz. Szörnyű csapás ez a logika pestise, avagy a pestisnek a logikája.

Keddem október tizenhétedikéről. Ezen a napon kitudódott, hogy a dögvézt orvosok

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A magyar liturgia ügye. A magyar liturgia ügyével az utóbbi napokban ismét sűrűn foglalkozott a sajtó (a többek közt az „Országos Hírlap” is) s olybá tüntette föl a magyar liturgiára való törekvést, mintha az valami erős fegyvere volna a magyarosító törekvéseknek, holott valójában csakis konzerváló célja van. Erre vonatkozik a mozgalom lelkes vezetőjének, Szabó Jenő főrendiházi tagjának következő levele, melyet lapunk szerkesztőjéhez intézett:

Nem tudom mit akartak a legutóbbi napok cikkiről cikkekkel elérni: Azt-e, hogy ellenünk lázítsák felvidéki ruthén hittestvéreinket s egyáltalában a szláv világot? Vagy azt, hogy denuncziálják Róma előtt a magyar liturgia eszméjéhez csatlakozó derék papjainkat, hogy ezt nem tisztán vallásos indokokból tesszik, hanem az oltárra viszik a politikát s így méltók a kiközösítésre? Vagy végre szeretett püspökünk, Firczak Gyulát akarják szintén Róma előtt lejáratni és ő méltóságát a nagy „magyar püspök” címével kárpótolni, de úgy, hogy emellett a szláv liturgia is megmaradjon? Bizonyos azonban, hogy ilyenmő közlemények csak árthatnak ügyünknek s azért arra kérem tisztelettel a tekintetes szerkesztőjeget, hogy hasonló tendenciájus, vagy legalább czéltelen információjának sziveskedjek tőle nem adni.

Budapest, 1898. október 25.

A görög szertartású katolikus magyarok országos bizottsága nevében

Szabó Jenő,
bizottsági elnök.

A fogyasztási adók.

(A pénzügyi bizottságból.)

A képviselőház bizottságai körülbelül szerencsésen túl lesznek az összes kiegyezési javaslatok tárgyalásán, mikorra majd kiderül, hogy hiábavaló munkát végeztek. Azért a bizottságok szorgalmasan folytatják a komoly munkát, s ma a pénzügyi bizottság már megkezdte a kiegyezési javaslatok harmadik csoportjának tárgyalását, amelyben a fogyasztási adókról van szó.

Az ülésről szóló tudósításunk ez:

Az elnök kíváncsún tartaná, hogy az egymással összefüggő javaslatok általánosságban együttesen tárgyalassanak.

Komjáthy Béla a javaslatoknak külön-külön való tárgyalását kéri.

Az elnök megjegyzi, hogy mihelyt csak egy bizottsági tagnak is kifogása van az általánosság-

ban való együttes tárgyalás ellen, egyenként fogják a javaslatokat tárgyalni.

Erre a bizottság tárgyalás alá vette az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájának módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Hegedűs Sándor előadó ismerteti a javaslatot. A nyers petroleum vámjának jelentékeny emelése tagadhatatlanul az osztrák ipar érdekében történik s passzívumát képezi a kiegyezésnek. Reméli azonban, hogy magára a fogyasztó közönségre nem fog e vámemelés nagy súlylyal nehezedni s hogy a hazai petroleumiparnak más uton kompenzációt fog adni.

Komjáthy Béla a petroleumiparnak nagyon is nagy sérelmét látja a javaslatban, mely a lendületnek indult magyar petroleumfinomító gyárakat tönkre fogja tenni. Ha megmarad az eddigi arányban a nyerspetroleum behozatala Ausztriából, a vámemelés következtében körülbelül 1,400.000 forinttal arányban többet fogunk fizetni Ausztriának. Jelentékeny károsodásunk lesz abból is, hogy a behozandó finomított petroleum vámjövédelméből csak a kvóta arányában fogunk részesülni. Eként el fogjuk veszíteni a cukornál és sörnél való nyereségünk legnagyobb részét. Mindez a közös vámterületnek a következménye s annak a politikának, melyet a kormány és pártja követ. A mi érdekünkben semmit sem lehetett változtatni a vámtarifán, de osztrák érdekekben igenis fel kellett emelni a nyerspetroleum vámját; pedig a le nem kötött vámtételek közt több olyan van, amelyet az ország érdekében módosítani lehetett volna. Csatlakozik egyébiránt szó is az előadó által kifejezett kívánságokhoz s kijelenti, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Matlekovics Sándor nem tartja e javaslatot a kiegyezés előnyös részének, de petroleumfinomító iparunk szempontjából, amely átmenetileg tagadhatatlanul szenvedni fog, nem látja azokat a sötét következményeket, melyeket Komjáthy fel- említtet.

Farbaky István a petroleum-vámemelés annyit hangoztatott hátrányaival szemben utal arra, hogy ezáltal hazánkban az elhanyagolt petroleumtermelés mindenestire emelkedni fog.

Lukács László miniszter lehetetlennek tartja, hogy ott, ahol két fél gazdasági ügyek fölött tárgyal, úgy kötéssék meg a szerződés, hogy csak az egyik fél kapjon mindent. Kimutatja szöveg, hogy e vámemelés nem fog petroleumiparunkra olyan hatást gyakorolni, amilyen különben is be nem következett volna. Elvi alapon alig lehetett

hozták be mesterséges uton és ezóta a nap óta súlyos vádakat hangoztatnak és bírói vizsgálatot folytatnak a doktor Poeck, Albrecht és Weichselbaum ellen. És rettentő okosakat mondunk: hogy nem lett volna szabad alkoholista szolgát alkalmazni, hogy a könnyelmű doktoroknak bűnhődniök kell, hogy a bacillusdandárokat el kell pusztítani és így tovább... S eközben tojásnagyságu daganat kel a logika testén: senki sem mondja, hogy a pestis-kutatóknak abszolút nem is lett volna szabad szolgát használniok a laboratóriumban. A tudomány uttörőinek pályája ugyanis szolgálai munkát is követel a vállalkozótól; aki a pionier-munkát választja, az legyen elkészülve arra, hogy fizikai értelemben is kerges lesz a keze, sáros a térdje. Azért olyan nagy a dícsőség is, mert a fáradság nagy volt. Stanley nem küldte a szolgáit a Nyanzák kinyomozására és nem maradt vissza tudományos kényelemben Zanzibárban. Falb maga mászott föl a füstölő Vezuv kráteréhez, igaz, hogy ez egy örökös asztmába került neki. Humboldt ösvérhajcsárokhoz hasonló munkát végzett és Herman Ottó maga bukott le az eesedi láp bűzös iszapjába, pókokat keresni, noha ilyenmitől megsiketül az ember. Nincs ez külön-

ben. A bécsi doktor uraknak, ha a fölfödözés érdemét szomjuhozták, tetszett volna maguknak tisztogatni a patkányaikat; Franz Barischra nem volt szükség abban a laboratóriumban.

De most jön a hivatalos hübé. Október huszonegyedikén arról vettünk vala értesülést, hogy a három beteg eléggé jól érzi magát, valamint a „többiek” is. Október huszonkettedikén azt telefonálták, hogy a kerületekben megfigyelés alatt levők is jól érzik magukat s hogy mindazokat a hatósági urakat, akik a törvényszéki orvostani intézetben végzett bonczolásokon ott voltak, alaposan dezinficiálták; a közbeeső éjszakán egyébiránt barakkokat építettek fáklafénynél. És minderre azután nem kérdeztünk semmit; sem azt, hogy kik azok a „többiek”, sem azt, hogy kik vannak a kerületekben megfigyelés alatt, mikor ezekről még szó sem volt eddig; sem azt, hogy minek kellett a törvényszéki orvostani intézetben végzett bonczolások tanuit oly rettentően dezinficiálni, mikor hiszen pestis csak az Allgemeines Krankenhausban van s a pestises halottakat nem bonczolják?!

Még egy galambtojás nagyságu daganat a szegény logika testén: folyton arról van hír, hogy az Allgemeines Krankenhaus izoláló

visszaautasítani Ausztria ama kívánságát, hogy e nagy természeti kincs megfelelő védelemben részesüljön. Ez sem a finomított petroleum árát fel nem fogja emelni, se nem oly intézkedés, mely petroleumiparunkat önmagában tönkre tehetné. Nem tagadja szóló, hogy az orosz petroleum behozatala csökkenteni fogja vámbevételünket, de ami az átutalási eljárást illeti, Ausztriába való petroleum bevitelünk sajnos csökkenése folytán az mindenesetre jelentéktelen lesz. Ami a vámtarifát magát illeti, a kormány ezuttal nem foglalkozott tarifareformmal, csakis a fogyasztási adókkal kapcsolatos kérdéseket akarta rendezni. Ezek után kéri szóló a törvényjavaslat elfogadását.

A bizottság általánosságban és részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot.

Következett a sör-, az ásványolaj- és a czukoradónak a fogyasztási terület részére való biztosításáról szóló törvényjavaslat.

Hegedüs Sándor előadó kiemeli a javaslat fontosságát és azt elfogadásra ajánlja.

Komjáthy Béla alapján véve elfogadhatónak tartja a javaslatot, de némely kifogásai mégis vannak. Egyebek közt kifogásolja, hogy a kártyaadó nem téríteti meg Magyarországnak, pedig nálunk sok osztrák kártyát fogyasztanak. Többrendbeli kifogást tesz a büntetések megállapítására nézve is.

Hegedüs Sándor kérdést tesz aziránt, mi ez a helyzet, ha Ausztriában nem emelik a fogyasztási adókat és a disparitás az adózásban előáll?

Lukács László pénzügyminiszter: Ha Ausztriában a tervezett adóemelés nem vitetik keresztül a szesznél és a sörnél egész mértékben, ehhez nekünk kevés közünk. Mi a differenciát az esetben egyszerűen pótlék alakjában fogjuk az Ausztriából behozott mennyiségek után beszédni. Ezzel előáll a teljes uniformitás.

A miniszter további felvilágosításai után a bizottság a javaslatot elfogadja.

Ezután a bizottság ülését befejezte, a többi javaslatok tárgyalását pedig a csütörtökön délután öt órákor tartandó ülésére tűzte ki.

Zárt ülés!

(Az országgyűlésből)

A jegyzőkönyv ellen ma senkinek sem volt kifogása. Ezt jó jelnek vették az optimisták.

— Most már talán eldöcögünk...

Dehogy döcögünk. A napirend-vita kocsija még meg sem indult, Barabás Béla már

az utjába dobott egy indítványt. Csak annyit, hogy a Ház nyomassa ki Örley Kálmán tegnap benyújtott módosítását.

Szilágyi Dezsőnek eszébe jutott a nyomtatott napirend.

— Tessék megnézni, azon már ki van nyomtatva az Örley módosítása.

Am az ellenzék nem érte be ezzel. Hiszen neki nem a módosítás kellett, hanem a szavazás, aminek az elhalasztását is kérni lehet. Ivánka Oszkár tehát roppant körülményesen magyarázta, hogy a módosításnak az nem mindegy, hova nyomtatják. A módosítás nem lakótárs, aki a napirend hajlékában is meghúzódhatik, annak egészen külön lakás, saját külön papíros kell.

— Ugy van, morogta a szélsőbal.

— Hát akkor tessék ezt az indítványt majd akkor megtenni, ha a szólás joga Barabás képviselő urat fogja megilletni — fakadt ki mérgesen Szilágyi Dezső.

Nagyon hamar mérges most az elnök mindig. Az ember szinte bizonyos benne, hogy egyszer csak lecsapja a csengőt s lekiált a völgybe: „az ördög elnököljön nektek, én nem!” De még győzi egy kis türelemmel. Csak ideges egy kicsit, amit nem is szabad csodálni. Elvégre a szavazó obstrukció csöppet sem kellemes foglalkozás az olyan elnöknek, aki odafenn a dobogón s a karzat szeme előtt nem szeret aludni. S talán az éber álmodozásra sincsen most hajlandósága az elnöknek. Szóval: ideges a nagy cséplőgép.

S az öreg Szluha István még csak beszélhet ilyenkor. Mert ő ugyem tud gorombáskodni. De Szluha után Lukács Gyula következik és a monori képviselő nem győzi sokáig erősebb kifejezések nélkül. Különben is a Polónyi iskolájából való és nem állja meg, hogy valami leleplezést ne keverjen a beszédébe. S csakugyan hamar kirukkolt a monori főszolgabíró esetével, akit állítólag Bánffy fölcizált magához a választás előtt és rá akarta venni, hogy okvetetlenül választassa meg a szabadelvű jelöltet. Csakhogy a főszolgabíró szélbali ember és Lukács Gyula szerint azt felelte: „nem tehetem, mert szavamat adtam, hogy a szélbali jelöltre szavazok!” — „Hát akkor vonja vissza a szavát!” — mondta volna Bánffy.

hogy azok teljesítik a nagyobb szolgálatot, akik meghúzzák a vészharangot. Mert azok el akarják kerülni a küzdelmet vesztegzárral és egyéb drákói rendszabályokkal. Akik csak „készülnek a küzdelemre”, azok nem jól cselekednek: itt nem az a hős, aki elmegy jól felszerelve a háborúba, hanem az, aki a háborút megakadályozza!...

A szegény logika, lám, igen daganatos; a bécsi járvány alkalmából kiűtött rajta a járulékos pestis. És ez ellen nem lelhető szérum. A köngsbergi bölcsön kezdve, ki a Philosophen-Allée hűvös fái alatt tizenkét kategóriát kigondol és bágyadt világoskék szemével a legmélyebb tengernek, az emberi léleknek fenekére néz; rajta kezdve egészen Hauser Gáspárig, a nürnbergi csudáig, aki tizenhét éves korában még csak annyit beszélt, hogy: „Czoczon akarok ülni, mint a papám”; — a Davalaghirítól a telecskai dombokig, mily ezerféle fokozata a nagyságnak!... Két millió klaszsisba tartozik az emberi elme. De egyforma abban, hogy hirtelen roskadozni kezd, ha leplezgetnie kell neki a való igazságot. Ehhez nincs ereje. Ilyenkor kiűt rajta a járulékos pestis.

P—pp.

Lett nagy üvöltés a leleplezés nyomában. — Szószegésre csábította... Tiszteség ez? ... Gyalázat...

Igy az ellenzék. Lukács Gyulát pedig megrészegítette ez a muzsika s maga is gorombáskodni kezdett. De ha az ellenzék nem lehet megróni, a szónokot lehet és Szilágyi kétszer is rendre utasította Lukács Gyulát. Mikor pedig harmadszor még azt találta mondani, hogy „a többség csak annyit képvisel, mint az ő házmastera” — Szilágyi elvesztette a türelmét s a goromba szónoktól, megvonta a szót. Talán egy kicsit el is siette, mert Lukács Gyula egy-két percczel később okvetetlenül mondott volna gorombább szót is.

Hogy azonban már a „házmaster” is sértőnek találtatott, ezen felzudult az ellenzék. Ha pedig az ellenzék felzudul, önkénytelenül is az „iv-raktárba” nyúl.

Egy iv-röpiűt tehát a levegőbe:

— Zárt ülést kérünk!

Azt bizony el kellett rendelni. A karzattokból kinézték a tisztelt czimű publikumot, az újságíróknak is a folyosóra kellett huzódniok s odabenn zavartalanul, tanuk nélkül veszekedhettek.

Ki a folyosóra sokáig nem hangzott egyéb, csak a Szilágyi csöngetése. Aztán valami moraj. Jó sokára hatalmas éljenzés. Majd újabb csöngetés. S az újságírók, a gyorsírók, a hivatalnokok egy rajba torlódva találgatták, mi lehet a sok csöngetés mögött?

— Talán az elnököt éljenzik... Alighanem a szélbálnak kedvezett megint...

Szerencsére égő arccal rohant ki Perczel Béni:

— Micsoda kemény legény ez a Bánffy! Hallják ezt a hatalmas éljenzést?

Tehát a másik Dezsőnek szólt a tüntetés, a miniszterelnöknek. De miért? Perczel Béni nem igen megbízható ember, nagyon hamar elragadja a lelkesedés. Más szemtanut kell meglesni. Az is akadt. Bartha Miklós jött ki. Az meg úgy magyarázta a dolgot, hogy a szabadelvűpárt azért tüntet olyan lelkesen, mert az ellenzék ugyan goromba volt a miniszterelnökhöz. De tán Bartha Miklós is elfogult tanu.

S az igazság csakugyan a középben leledett. Mert az is igaz, hogy Bánffy keményen viselkedett, de a szélbali gorombaságok is igazak. Ámbátor a pálmát Ivánka Oszkár vitte el a szélsőbal elől. Ő volt a leggorombább! Krudélis közbeszólásokat eresztett meg. A zárt ülés unalmasabbra fordultával lassankint kiszállingózó képviselők mesélték, hogy ilyen pogányul még nem ment a dolog soha.

Bánffy még csak annyit mondott, hogy zárt ülés tartására nincsen ok. És a néppárti Zmeskál már közbehugott:

— Szemtelenység!

Mikor pedig a miniszterelnök minden gorombasággal szemben is megőrizte hidegvérét és az ország nagy érdekeinek őrizetében egyszer s mindenkorra kimondta, hogy „csak gázoljanak a becsületében” — Ivánka Oszkár állítólag azt sivitotta át: „nincs miben gázolni!”

De Bánffy erre is csak annyit mondott:

— Hajsza ez a személyem ellen, de hasztalan. Csak még jobban megerősítenek a hittemben, hogy önök jobban gyűlölik az elleniségüket, mint ahogy szeretik a hazát!

... A többi körülbelül mellékes is volt. Mert hogy Sággy, Várossy és Rakovszky (aki különben ma az összeférhetetlenség i. a. k. c. i. o. megakadását is szóba hozta) ebben a zárt ülésben is obstrukciót csináltak.

az semmi. Az igazi cél csak a személyeskedés lehetett s az épen elég volt az imént vázolt jelenetben. Csak úgy tomboltak az engesztelhetetlenek, aminek különben valószínű nyitját mesélték a folyosón. Ezek az urak ugyanis sietősnek látják a dolgukat, mert már mozzognak a józanok is. Mondják, hogy a nemzeti párt vezére nyíltan elítélte ezt a fajta obstrukciót, a szélső bal csütörtöki konferenciáján pedig döntő összeütközés lesz a józanok és az engesztelhetetlenek között. Mert Justh Gyula például mutatkozni sem akar, amíg Polónyi viszi a vezérszót. A legtöbbnek az sincs kedvére, hogy a néppárttal egy sorban járjon. De különben is undorodnak ettől a leplezetlen, goromba obstrukciótól, amelyet alig lehetne a választók előtt szépíteni. Így tehát az obstrukció táborában már megvan a nagy szakadás és a Polónyi-Zmeskál-Ivánka egyesült tábora épen azért viszi tulságba a házszát, mert később talán már nem volna rá alkalma. Azt a jellemző faktumot ma sem szabad elhallgatni, hogy a zárt ülést kérő ívet a józanok közül egy sem akarta aláírni.

A zárt ülést egyébként sikerült jól kihuzni s utána már csak Buzáth Ferencz mondhatta el sürgős interpellációját a megszokott bécsi patkányok dolgában. Vesztegzárt követelt. De Perczel legendának mondta a patkányokat és egyelőre a vesztegzárt sem akarta megigérni.

A magyar kormánynak ugyanis egyéves vesztegzáron főhet most a feje. Egy olyan járványt kellene lokalizálnia, amelyet már áthurcoltak a szomszédból...

A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezső felolvastatja a jegyzőkönyvet, melyet ma senki sem kifogásol.

De a napirend előtt mégis rögtönöznek egy kis vitát.

(Az összeférhetetlenek.)

Rakovszky István az inkomptabilitási akció emléket eleveníti föl. A kormány akkor elhatározta, hogy az összeférhetetlenségi törvény revíziójára bizottságot alakít. A ház ki is küldött egy huszonegy tagú bizottságot. Ennek a bizottságnak szülő is tagja, de a bizottság másfél év alatt semmit sem dolgozott. Felvilágosítást kér tehát Fest Lajostól, a bizottság elnökétől, hogy miért nem jött össze a bizottság másfél év alatt.

Fest Lajos röviden válaszol. A kiküldött bizottság megalakult, s ülésében azt határozta, hogy beszerzi az összeférhetetlenségi esetekre vonatkozó külföldi törvényhozási anyagot. Most már be van szerezve az anyag s így legközelebb már össze is fogja hívni a bizottságot.

Ezzel a napirend előtti téma ki van merítve.

(Házszabály vita.)

Barabás Béla a házszabályokhoz kér szót. Örley tegnapi indítványának kinyomtatását kívánja. Szilágyi Dezső kijelenti, hogy a módosítás a mai napirenden ki van nyomtatva. Ilyen indítványt különben, mint a Barabásé, minden képviselő tehet, de nem a házszabályok címén, hanem a tárgyalás során.

Ivánka Oszkár csatlakozik Barabás kívánságához.

Szilágyi Dezső ismétli, hogy az ilyen indítványt nem lehet a házszabályok magyarázása címén előterjeszteni.

Ebben a ház megnyugszik.

(A napirend.)

Következik a napirend-vita folytatása.

Szilaha István azzal kezdi, hogy a magyarok istene sujtja azokat, akik a törvényt meg nem tartják. Azt fejtegeti ezután, hogy az elégedetlenség fokozásával, a szolgátság fontartásával nem lehet nemzeteket kormányozni. A kínai kormányzók, a mandarinok nagy szolgálatkészségükben fölvtálgák a hátukat is: mégis megverte Japán Kínát. Ez a kormány a forradalom felé vezető nemzeti, ez a kormány Isten, törvény és becsülettel szembenállón kormányoz.

Lukács Gyula elsőbbsen Gajári Gézát támadja, aki az ellenzéket obstrukcióra ingerlő indítványt tett: azután a kormánynak fordul és kérdezi: Bécsben hazudnak-e vagy Pesten? Fejtegeti, hogy a szélsőbal pártprogramjához hiven mást nem tehet, mint szembeáll a kormánnyal. De van szeme a kormánynak idejönni.

Szilágyi Dezső: Ilyen kifejezést használni tilos!

Lukács Gyula: Apponyival szemben használták.

Szilágyi Dezső: Apponyival szemben sem szabad használni.

Lukács Gyula: A kormánypárt mit képvisel? 40.000 hivatalnokot és 12.000 zsoldárt s katonát! Az egész választást ezzel a szóval lehet jellemezni: gázság!

Szilágyi Dezső: Rendreutasítom a képviselő urat!

Lukács Gyula: Ezt a kifejezést Hegedüs Sándortól tanultam, aki ezzel jellemezte a Lónyay-féle választásokat, pedig azok szelidségek voltak a Bánffy-féle választásokhoz képest. Bánffy egy főszolgabíróhoz így szólt a választások idején: Szolgabíró ur, a kerületben nekem hivatalos jelöltem van, remélem rá fog szavazni.

— Nem tehetem, kegyelmes uram, már szavamat adtam az ellenzéki jelöltnek.

— Az nekem mindegy.

— De nekem nem mindegy.

— Hát akkor majd tesszünk a főszolgabíró-ságról! (Nagy zaj.)

Ilyen eseteket — így folytatja Lukács Gyula — akár holnapig sorolhatnánk föl. Ebből világos, hogy az én kis viskóm házmestere is képvisel annyit tisztelt tudósdali urak, mint önök...

Szilágyi Dezső: Ezért a szónoktól a szót (megvonom. Tovább nem beszélhet! Nagy zaj. Kiáltások balról: Mi ez? Hogy lehet ez? Hiszen semmi különösét nem mondott! A brutalizmusról és törvénytörésről nem lehet lírai nyelven beszélni!) Az elnök szavait nem lehet bírálat tárgyává tenni. A határozatot kimondtam.

Ivánka Oszkár: (ívet visz az elnökhöz.) Akkor zárt ülést kérünk.

Szilágyi Dezső a zárt ülést elrendeli s a karzatok közönségét távozásra szólítja föl.

(A zárt ülés.)

Ivánka Oszkár: Mindenki tiszteli az elnök igazságos eljárását. Most, hogy megvonta a szót Lukástól, az csak félreértésből származhatik. Ennek a félreértésnek kiderítése ezúlj a zárt ülésnek, miután erre nincs alkalom a ház nyilvános ülésében. Kéri tehát, hogy Lukács Gyula tovább beszélhessen. Hiszen csak kritikát gyakorolt, ő nem tudhatta, hogy erős kifejezést használt, mikor a miniszterelnökről konstatálta, hogy szöszegésre akart kényszeríteni egy köztisztviselőt. Bánffy akkor nem volt jelen az ülésben. Kéri tehát, hogy Lukács ismételve vádjait itt szemlöl-szemben, mert ha Lukács értesülése igaz, akkor Bánffy eljárására annál is több illik: gázság! Mit bizonyít jobban ennél, hogy a kormányelnök mennyire megelégedzik a tisztességről, hogy most is nevet. Mit mondjunk arról, hogy napról-napra szembe mondják a kormánynak, hogy hazudik! És ezt türi!

Az elnök: Figyelmeztetem a szónokot, hogy tartson határokat kifejezéseiben.

Bartha Miklós: Nincs most elnök.

Az elnök: De igenis van elnök. Én a ház bizalmából foglalom el ezt a széket.

Ivánka Oszkár: További fejtegetéseiben oda konkludál, hogy a zárt ülésnek van helye és föl-szólítja Bánffyt, hogy nyilatkozzék igaz-e az, amit Lukács mondott?

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Zárt ülésnek most nincs helye.

Zmeskál Zoltán: Szemtelenség!

Az elnök: Rendreutasítja Zmeskál Zoltánt.

Bánffy Dezső báró: Az elnök megvonta a szót Lukács Gyulától. Ezt nem lehet vita tárgyává tenni, mert ilyen eljárás csorbítaná az elnök jogkörét. Lukács vádjaira lesz módja máskor is felelni, ha akar. Nem tér ki a nyilatkozattétel elől, ha ennek szükségét látja. Nem halotta ugyan Lukács beszédjét, de tartalmáról értesítve van. Az esetről egy emlékezik, hogy magálhoz hivatta Desseffy főszolgabíró, hogy tájékoztassa a választásokról.

Bartha Miklós: Mi köze volt hozzá?

Bánffy Dezső báró: A főszolgabíró megmondta, hogy nem állhat szolgálatomra. Ezzel megelégedtem. Késébe vonom, hogy adott szavának megváltoztatására föl hívtam volna. A főszolgabíró nem tett kérelmemnek eleget. Ennyi az egész.

Lukács Gyula: Desseffy nem hazudik.

Bánffy Dezső báró: Gázolhatnak becsületben, mint azt ma is tesszik! A következmények bizonyítani fogják, hogy a vádak nem felelnek meg a tényeknek. Nekem az a meggyőződése, hogy az urak jobban gyűlölik az ellenséget, mint

ahogy a hazát szeretik. (Éljenzés jobbfelől.) Vigasztalja, hogy a megindult hajza nem talál visszhangra. A zárt ülésnek szerinte helye nincs. (Éljenzés jobbfelől. Hoch-kiáltások balfelől.)

Lukács Gyula sajnálja, hogy a zárt ülésre adott okot. Amit ő mondott, nem volt olyan súlyos. Az a meggyőződés vezet szótát évek óta, hogy a kormánypárt nem képviseli a többséget. Azt mondta, hogy egy házmester is képvisel annyit, mint önök. Megengedi, hogy a hasonlat nem találó, meg van róla győződve, hogy nem kapott volna rendreutasítást, ha a házmester helyett Schossberger bárót említette volna. (Derűtség.) Ez nem képezett volna sértést. Majd attár a Desseffy-ügyre és erre nézve fentartja szószórint előbb tett állításait.

Szentiványi Árpád: Nem szoktam elnöki rendreutasításokat provokálni. Nem is helyeslem, ha valaki olyan nagy tulságokba megy át, mert hiszen érdemileg mindent meg lehet mondani. De Lukács beszédében nem használt erősebb kifejezést. A gyorsírói jegyzetektől idézi Lukács beszédét. Valószínű, hogy az elnök nem jól hallotta. Valaki egyebet sugott, mert sok a sugó. A miniszterelnök ur az előbb azt mondotta, hogy gázolhatunk becsületben. Ezt visszautasítja. Ez nem a mi szokásunk.

Ivánka Oszkár: Nincs is miben gázolni. (Nagy mozgás.)

Szentiványi Árpád: Zárt ülésnek nincs helye és kéri a Házat, hogy térjen az incidens fölért napirendre.

Sághy Gyula foglalkozik a miniszterelnök beszédével. Zárt ülésnek azért van helye, mert félreértés forog fenn. Kéri Lukács beszéde folytatásának megengedését. A miniszterelnök viselkedését, midőn valakit szöszegésre kényszerít, a többség nem fedezheti, mert a társadalmi tisztességet nem oltalmazza a politikai többség. Országos érdek-e, hogy a kormányelnök magán hagy száradni ilyen vádakokat? Az a becsület, mely ahhoz az álláshoz van kötve, nemcsak privát becsülete egy embernek, hanem az mindenkié ebben az országban. A miniszterelnök ur nem tud föladatainak megfelelni! Távozzék helyéről és a rend helyre fog állani!

Tisza Kálmán kijelenti, hogy az elmondottakat nem ismétli.

Kubik Béla: Nagyon helyes!

Tisza Kálmán: Bár mások se tették volna. És bár akkor is ebben az értelemben helyeselték volna. (Derűtség jobbfelől.) Csak arra szorítkozik, ami már konstátálva van, hogy Lukástól miért vonatott el a szó. Hát abban nincs sértés, hogy házmesterekkel hozta kombinációba Lukács a többséget, mert tényleg szülő is ismer házmestereket, akiket többre becsül bizonyos embereknél. (Derűtség és tetszés jobbfelől.) De abban már van sértés, ha azt mondja Lukács Gyula, hogy a többség nem képvisel senkit. És azért helyén való volt az elnök eljárása. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Várossy Gyula: Bánffy báró miniszterelnök becsületéről disszertál s arra mond kritikát.

Az elnök: Kérem a képviselő urat...

Várossy Gyula: Hiszen én az ő politikai becsületéről szölok...

Az elnök: Azt sem lehet úgy bírálai, mint a képviselő ur.

Várossy Gyula: Ha magánbecsületről szölnék, az más volna.

Az elnök: Kérdezze csak meg a háta mögött ülő képviselőt bármelyikét, hogy politikai becsületének piszkálását eltüri-e?

Várossy Gyula: Hát akkor jól van. Nem tudtam, hogy ilyen dolgokat is rossz néven vesznek. (Derűtség.)

Zmeskál Zoltán azt kéri, hogy az elnök a rendreutasításokban legyen igazságos. (Felkiáltások a néppárttól: Na ez nem járja, hogy az elnököt így vádolod.)

Rakovszky István tiltakozik Zmeskál imént hallott támadásai ellen, mert szerinte az elnök igazságos az ellenzékkel szemben, sőt elnéző. Tehát itt Zmeskál elhibázta az ügyet. (Derűtség.) Beszéde további folyamán precedensekkel akarja álláspontját támogatni. Hivatkozik a Csernátany támadására Lónyay ellen. Akkor szabad volt támadni. Most nem szabad, mert Bánffy a miniszterelnök?

Gajári Ödön reámutat, hogy ami a Házban részint nyíltan, részint burkoltan folyik, az nem egyéb, mint súlyos visszaélés a kisebbségi jogokkal, visszaélés a házszabályok rendelkezéseivel, arra a célra, hogy a többség akarata megfússítassék. Akármily nevet ad is az ellenzék a maga eljárásának, itt a parlamentáris élet egyik sarkalatos elve, a többség akaratának érvényesülése ellen folyik a harc; itt arról van szó, hogy a parlamentáris életet alapjaiban rendítik meg. Rakovszky a ház tisztelt elnökéről azt mondta, hogy olykor

elnéz az ellenzékkel szemben. Az ellenzék e nyilatkozatot megjelenezte, mire Ivánka Oszkár közbe kiáltott, hogy mi miért nem éljenzünk. Akár éljen ez a többség, akár hallgat, magatartása az elnök eljárásával nem állítható szembe, mert hiszen az elnök a többség meg nem rendült bizalma folytán ül helyén. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Mit szólunk a Rakovszky becsülettheóriáihoz? Distingválnak magán- és politikai becsület között. (Zaj jobbfelől.) Felkiáltások: Őnök teszik! Előhozakodnak itt régen elintézt dolgokkal, a levélügygel s négy szemközt folytatott beszélgetésekkel. (Felkiáltások balról: A levélügy nincs elintézve!) Nincs elintézve? Azokat az ügyeket nevezzük elintézetleneknek, ahol meg van konstruálva a sértés és nem adatik meg az elégtétel. (Derűtség jobbfelől.) Magyarországon mindenkinek elég bátorsága van megverekedni. Ezt önök jól tudják. Azért törekednek arra, hogy itt a miniszterelnök személyét támadva, arról való megfeleltetésre szorítsák a miniszterelnököt, hogy nagyobb bátorság kell ahhoz, nem vinni személyes tétre a dolgokat, mikor az ország érdeke így kívánja és kiállni férfias nyugalommal a közdolgok intézése közben szenvedett egyéni sérelmeket is, ha azokról nyilvánvaló, hogy ezt a lehetetlenné tétel rendszerével üzik. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Az önök megújuló támadásai bizonyítják arra, hogy személyes harcot indítottak a miniszterelnök egyénisége ellen és elvakult hevükben megfélemedeznek, hogy a miniszterelnöki állás közjogi tekintélyét rendíthetik meg. (Zajos helyeslés, éljenzés a jobboldalon.)

Rakovszky István a saját jóhiszeműségét akarta igazolni.

Szentiványi Árpád nem tartja helyén valónak, hogy itt lovagias ügyeket vitassanak és hogy Gajári lecskét adjon.

Gajári Ödön: Én kezdtem? Ott kezdtek és ott is lecskétettek.

Szentiványi Árpád jónak tartaná már a kérdés fölött napirendre térni.

Szemere Attila fölteszi a mindig félig informált Rakovszkyról, hogy miután rosszul emlékezett a Csernátany-esetre, úgy rosszul hallotta Bánffy báró nyilatkozatát is. Bánffy báró egész határozottan visszautasította az ellene emelt vádat. Tehát tessék rektifikálni.

Rakovszky István: Igen, de Bánffy nyilatkozik és nem Szemere.

Tisza István csak a legutolsó mozzanathoz szól. Tökéletesen úgy emlékezik az esetre, amint Szemere Attila emlékezett. Lehet, hogy az ellenzék a Házban nem hallotta, de itt mindenki konstataálja és ismétli a miniszterelnök szavait. Ezt fontosítja meg az ellenzék. (Helyeslés.) Bánffy báró miniszterelnök egész korrektül viselte magát, egészen korrektül nyilatkozott és abba többé bele nem köthet senki. (Élénk és hosszas helyeslés jobbfelől.)

Várossy Gyula: (Felkiáltások: Hogy van a kedves öccse?) sürgeti, hogy a miniszterelnök nyilatkozzék Rakovszky kérdésére.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök nem ismeri el senkinek azon jogát, hogy őt bárki oly nyilatkozatokra kényszerítse, aminő neki tetszik. Ez a játék már sok ideje folyik. A kiegyezési kérdésekben is már ismételve nyilatkozatokat kívántak, annak dacára, hogy úgy szóló, mint a pénzügyminiszter határozottan precizizozták a kormány álláspontját. Most is teljes határozottsággal nyilatkozott a Dessewffyvel folytatott beszélgetésről. Azt a jogot, hogy olyanok elmondására kényszerítsék, ami a ténynek nem felel meg, nem ismerheti el. (Élénk helyeslés.)

Ivánka Oszkár a zárszó jogával él és azt mondja, hogy Bánffy nem akar igazat mondani, mert csak nem igazat tud mondani.

Az elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasítom! (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Több szónok nem jelentkezik.

Az elnök konstataálja, hogy csak azért szól, mert az elnöki állásról van szó, nem pedig a saját személyéről. Felsorolja az okokat, amiért Lukácsból a szót elvonta. Ha hiba történt, legfőkébb az hiba, hogy a második rendreutasítás után tovább engedte beszélni Lukács Gyulát. Egyébként konstataálja, hogy az elnöki székhez őt csak kötelesség köti s hogy ő azon a széken kötelességét teljesíti csak. (Helyeslés jobbfelől.) Most pedig kimondja, hogy zárt ülést nem akarnak tartani.

(A patkány-legenda.)

Két óra tájban a zárt ülés ismét nyilvános üléssé alakult, amelyben Buzáth Ferencz terjesztett be sürgős interpellációt a bécsi inficiált patkányok ügyében. Interpellációját és a miniszter válaszát lapunk más helyén közöljük.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése. A Reichsrath mai ülése gróf Thun miniszterelnök válaszával kezdődött, amelyet Gregorignak a pestis tárgyában hozzá intézett interpellációjáról adott, s amelyet lapunk más helyén közlünk. A miniszterelnök kimerítő felelete után a Ház elfogadta a költségvetési bizottság indítványát az inségügyi indítványok tárgyában, valamint Vukovics indítványát a szinji földrengés-sújtotta lakosság segélyezése iránt. Azután Hoffmann von Wellenhof, az ellenzék vezérszónoka polemizál dr. Stranskyval a nyelvrendeletek ellen. Majd Herold cseh képviselő száll szembe azzal az állítással, mintha az ifju-cseh képviselőket megvásárolták volna a kiegyezés javára. A kiegyezésre nézve arra utal, hogy a magyarok már azért is előnyben vannak a kiegyezés dolgában, mert Bánffynak kezdettől fogva tömör többség áll a háta mögött. Néhány helyreigazító felszólalás után az ülést bezárták.

Felfordulás Párisban.

(Távirati tudósítások.)

A Brisson-kormány megbukott.

A kamara többsége a kormányt cserbenhagyta és leszavazta.

A kormány leszavaztatván, a miniszterek nyomban ott hagyták a kamara ülést.

A képviselők a kamara nyílt ülésén dulakodtak és a Marseillaiset énekeltek.

A boulevardokon letartóztattak másfélszáz embert.

De ez még nem minden. Franciaországnak ma egy egészen eredeti pikanteriában volt része. Egy nagyszerű színházi coup-ban, amilyen iránt csak a nagy poseur-nemzetnek van érzéke. Chanoine hadügyminiszter ugyanis a kamara nyílt ülésén lemondott, anélkül, hogy erről minisztertanácsának előzetesen csak halvány sejtelmük lett volna is. Kijelentette, hogy a Dreyfus-ügyben teljesen azon az állásponton van, amelyen elődei voltak. Mint a hadsereg becsületének őre, visszateszi tárczáját megbízóinak a kezébe. Erre felállott Brisson és hevesen megtámadta. Chanoine, ugymond, résztvevett abban a minisztertanácsai ülésben, amelyen a revíziót elrendelték. És most egyszerre a hadsereg becsületének őre?

Szerencsétlen hadsereg és szerencsétlen Franciaország, amelynek becsületét Chanoine és elődei: Cavaignac, meg Zurlinden őrzik!

Brisson visszavágván Chanoinenek, nyílt háborút üzent a katonai terrorizmusnak és Faure elnök egy beszélgetésben szintén kimondotta, hogy a polgári hatalom tulsúlyát minden áron biztosítani kell.

A háborút tehát megüzenték, — soha nyitabb formában még, mint ma — de ezt a háborút nem Brisson fogja vinni, mert ő ez órában nem kormányozza többé Franciaországot.

A mai nap szenzációját a következő táviratok mondják el:

(Az utca.)

Az antiszemita, nationalisták és a boulangisták által tervezett tüntetéseket, amelyeknek élén Drumont, Deroulé és Rochefort állottak a kormány csirájokban elfojtotta. A Place de la Concorde-ot elzárta a rendőrség. Csak képviselő, újságíró és jeggyel bíró más emberfia mehet át a

sorfalon. A hidfőn rendőrség állomásozott. Az elzárás kitűnően sikerült. A Place de la Concorde, amelyre a vezetők a nagy tömeget össze akarták csöditeni, teljesen üres volt. Minthogy a szociálisták, akik ellentüntetésekre készültek, idejekorán értesültek a rendőrség intézkedéséről, el sem jöttek.

Drummont és Deroulé, valamint a többi vezető meg sem kísérelte a tüntetésre való izgatótást. Két óra felé a tömeg keresztül akarta törni a rendőri kordont, de visszaverték. Deroulé és Millevoye hiába várták a téren. A rendőrség nagyobb hatás kedvéért, rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a lakosságot, hogy ilyenmő kiáltások tilosak, mint:

— Le a hadsereggel!

— Le Brissonnal!

— Le a zsidókkal!

Ezeknek hangoztatását a büntetőtörvénybe ütközőnek minősíti a rendőrség és bíróság üldözi a kiabálókat.

(Vihar a kamarában.)

A kamara délelőtti ülésén is a viharos jelenetek egész sora izgatta a nagyszámú hallgatóságot.

A mai ülésen kétszer „összeütköztek” a szociálisták és az antiszemita. Az ülés legnagyobb eseménye Chanoine hadügyminiszter lemondása a nyílt ülésen. Ez a lemondás úgy a kamarát, mint a kabinet többi tagjait szörnyen meglepte. A kormány valósággal meg volt zavarodva a dolgok ilyen fordulatán.

Az ülés elején Deshanel elnök a Dreyfus-interpellációkat és Cavaignac lemondását jelent be.

Az interpellációkat az antiszemita és a jobboldal nagy örömmel fogadta.

Brisson fellép a szónoki emelvényre és a következő rövid kijelentést teszi:

Az interpellációk közt van — ugymond egy egész csomó, amely a Dreyfus-ügy aktáinak a semmitőszékhez utalására vonatkozik.

(Közbekiáltások: Mondjon le! A la porte! Ki vele!)

Deshanel elnök csendet kérve, inti a Házat, hogy jelen korszakot alkotó pillanatban a nyugalom példáját adja az országnak.

Brisson (folytatva): Minthogy a Dreyfus-kérdés a kormány határozata értelmében a törvényszabta jogi téren kell, hogy megmaradjon, mert az nem politikai, hanem tisztán jogi kérdés... (Nagy zaj az antiszemitaiknál. Tetszés a baloldalon. Ribot is csatlakozik a tetszésnyilvánítókhoz.)

... kéri a kormány, hogy a Dreyfus-interpellációk a többiektől elválasztassanak. (Ellenmondás.) A kormány a kamara rendelkezése áll általános politikai magatartásának megvitatásánál. (Lárma. A baloldal tetszésnyilvánításai: tulharsogják az antiszemitaik lármáját.)

Deroulé lép a szószékre. (Általános nevetés. Csak a klerikálisok és antiszemitaik tapsolnak.)

Deroulé: A jelen pillanat válságos. A kormányt három hónapja tartotta még a többség... (Közbeszólások: a köztársaság többség.)

Deroulé: Én e többséghez tartoztam (Közbekiáltások: Maga nem köztársasági érzelmű.)

Deroulé: A kormány akaratát teljesíteni nem lehet; a Dreyfus-interpellációkat tárgyalni kell. (Közbekiáltások: Maga boulangista!)

Deroulé: Az voltam és az maradok Boulanger nélkül is, mert a Boulanger név nem egy embert, hanem eszmét jelent.

Ebben a pillanatban heves szóváltás zaja hangzik a szociálisták padjai felől. Egy pár perc és már verekednek a szociálisták és antiszemitaik.

Paulin-Mery antiszemita és Baszly szociálista úgy verekedtek, mint az utcái szhanczok. A teremőröknek kellett őket egymástól elválasztani. A nagy izgatótsághoz persze Deroulé abbanhagyta beszédét.

A nagy lárma közepette az elnök megakarja róni a verekedőket, mire Baslin oda kiált az elnökhöz: Tiszteletben kell tartani a

képviselők jogait. Az elnök kijelenti, hogy minden imparlamentáris eljárást azonnal megfedi.

Derouléde (folytatja beszédét):

Kérdem, vajon a kabinet nem lépte-e át hatáskörét, midőn Cavaignac és Zurlinden lemondása után is a kormányon maradt, midőn a revízióbizottság szavazata ellenére a revíziót elrendelte. A kamara semmi esetre sem hagyhatja e kormány kezében a hatalmat, amely az igazságot meghamisítja és a hadsereget megsérti. Ezt a szerencsétlenséget hozó kabinetet el kell tüntetni a föld színéről.

Elnök: Felhívom a szónokot, vonja vissza e szavait!

Derouléde (megteszi és folytatja): Ma eljött az idő, amikor színt kell vallani, meg kell mondani, ki mit akar és mit nem akar. Tudnunk kell, hogy vajon a kabinet folytatja-e politikáját, amely a jogbitorlás az erőszakoskodás politikája. Hát bemocsoljunk esetleg a szavazatunkkal még egy tábornokot is, Chanoine hadügyminisztert?

E szavak hallatára Chanoine tábornok a szószerkekre rohan és szót kér.

Dechanel elnök: Derouléde képviselő ur beszédje utolsó mondatára egy megjegyzésem van: Még feltételes módon sem szabad a francia hadsereg feje ellen ilyen beszédet mondani. Amíg én vagyok az elnök, tiszteletet fogok szerezni a hadsereg katonáinak és fejeinek.

(A hadügyminiszter lemondása.)

Chanoine (élénken üdvözlök, mikor a szószéken megjelenik):

Itt az ideje, hogy beszéljek. Midőn tárczát vállaltam, társaim és a hadsereg fejei bátorítottak. Én tudtam jól, hogy két hadügyminiszternek gyors egymásutánban következő lemondása folytán meg nem érdemelt népszerűtlenségre teszek szert, de a hadsereg érdekében cselekedtem.

Én teljesen eleget tettem kötelességemnek. (Tetszés.) Én tisztelem a polgári hatóságok határozatait. Ami azonban a Dreyfus-ügyet illeti, teljesen egyetértetek két elődömmel ebben az ügyben vallott nézetével. (Tetszés az antiszemitáknál. Nagy mozgás.) Ma tehát a nép képviselőihez fordulok és kijelentem előttük, hogy a kezeimre bízott hadügyi tárczát az ő kezeikbe teszem le. Mint a hadsereg becsületének őre, visszatesszem a rám bízott hivatalt és itt a szószéken jelentem be lemondásomat. (Általános tetszés, taps, nagy szenzáció.)

(Az énekítő kamara.)

Chanoine tábornok erre elhagyja a termet, anélkül, hogy a miniszterekre visszatekintene. A miniszterek nagyon meg vannak lepve kollegájuk e lépésétől. Az antiszemiták és a jobboldaliak énekelni kezdenek, a Marseillaise dallamára dudolják ezt a szót „Demission” és egyuttal ütügetik az asztalfedőket osztrák mintára. E fűsikető zaj közepette az antiszemiták és a szociálisták ismét verekedni kezdenek. E lármában Brisson izgatottan a szószéknek így szól:

— Nekem csak egy szavam van a kamarához. Épen akkor, amikor Chanoine-nak a tárczát felajánlottam, határoztuk el, hogy a revíziós eljárás megindítandó. Chanoine ezt tudta. Később az ő jelenlétében hoztuk azt a határozatot, hogy a revízió-bizottság javaslatát a semmitűszékhez utasítjuk. Chanoine tábornok még a ma reggel tartott minisztertanácson is beadhatta volna lemondását. Semmiből sem sejtette a kormány, hogy Chanoine minden szokás ellenére ilyen formában mond le. (Tetszés.) E tényállás mellett a kormány kötelessége tanácsko-

zásra visszavonulni. A kormány reméli, hogy a kamara segíteni fogja abban a törekvésében, hogy a polgári hatalom tulsúlyát érvényre juttassa.

Erre az ülést félbeszakítják.

(A lemondás hatása.)

Brisson miniszterelnök és Sarrien igazságügyi miniszter a kamara ülésének megszakítása után az Elysée-palotába mentek, hogy tudassák Faure köztársasági elnökkel Chanoine hadügyminiszter lemondását.

Számos mérsékelt republikánus nyíltan amellet szolt, hogy tekintettel Chanoine eljárására, minden politikai véleménykülönbségnek háttérbe kell szorulnia és a republikánusok minden árnyalatára az a kötelesség hárul, hogy egyesüljenek, hogy szembeállhassanak a helyzettel. Beaumetz képviselő kezdeményezésére a radikális balpárt, a progressista párt és a szélső balpárt elnökségei összegyűltek s ekkor Beaumetz azt indítványozta, hogy terjeszsenek oly értelmű határozati javaslatot a kamara elé, hogy a polgári hatalom minden körülmények között tiszteletben tartandó és halasszák el csütörtökre a vitát az interpellációk fölött. A három elnökség elfogadta ezt a határozati javaslatot; a szociálisták szintén.

Öt óra tájban megeredt az eső, mire a boulevardokon csoportosuló tömeg lassankint szétoszlott. Chanoine hadügyminiszter a Bourbon-palotából az Elysée-palotába ment, de Faure elnök nem fogadta, hanem tudtára adatta, hogy lemondását csak a miniszterelnök közbenjöttével fogadhatja el. Brisson miniszterelnökkel folytatott beszélgetése folyamán Faure elnök osztozott a miniszterelnök ama nézetében, hogy a hadügyi tárczát polgáremberre bizzák, hogy kifejezést nyerjen a katonai hatalom alárendeltsége a polgári hatalom alá. Faure elnök élesen elítélte Chanoine eljárását.

A kamarában az élénkség a szünet alatt is tartott. A folyosókon a republikánus képviselők szóváltottak a hadügyminiszter eljárását és élesen elítélték azt. Montail ezredes, aki régebben tudományos utazásokat tett és épen jelen volt a kamara folyosóján, védelmébe vette Chanoine magatartását, de élénk ellentmondásra talált.

A kamara délután öt órakor folytatta ülését.

(A délutáni ülés.)

Majd két óra hosszat tartott a félbeszakítás. Valamennyi köztársasági párt tanácskozásra gyűlt össze. A folyosón csak Chanoine-ről beszéltek. A köztársasági pártok, úgy látszik, világosan kezdik már megítélni a tábornok ur eljárását. Mindenki helyteleníti köztük Chanoine eljárását. Minden köztársasági el van határozva arra, hogy a kormányt a válságos helyzetben támogatja. Még Méline is biztosítja a kormányt támogatásáról.

Öt órakor Brisson jelentkezett szólásra. A miniszterelnök közli, hogy Chanoine hadügyminiszternek minden szokással ellenkező módon beadott lemondását elfogadták. Az ideiglenes hadügyminisztert este fogják designálni. A miniszterelnök ezután azt indítványozza, hogy a kamara napolja el ülését csütörtökre és újra hangsúlyozza a polgári hatalom felsőbbbségét a katonai fölött. (Tetszés.)

Ezután Vonier a kormány támogatására hívta fel a kamarát, hogy ezzel lehetővé tessenek neki a köztársaság megmentése. Chanoine tábornok beszéde faktiosus cselekmény volt.

Rocher klerikális képviselő szerint a kormány a legfőbb polgári hatalommal, a parlamenttel nem számolt, mert nem hívta össze idején.

Charles Bos konstatálja, hogy a kormány idejében hívta össze a kamarát. Ma alkalmunk volt azonban hallani Chanoine pártú beszédét! (Ellenmondás jobbról.)

Brisson (közbeszól): Én nem találok

ilyesmit Chanoine beszédében. Csak nem szabályszerűen mondott le. Ennyi az egész.

Az elnök megrója Bos-t a fenti kifejezésért.

Bos kijelenti, hogy kifejezését nem tartja ugyan fenn, de nagyon különösnek találja, hogy egy hadügyminiszter a képviselőházban mondjon le. A kormánytól erőlyes intézkedéseket kér.

Demin gróf szerint kényszeríteni kell a kormányt javaslatának megokolására, mondja meg a kormány, mi igaz a katonai összeesküvésből, amelynek híre egész Franciaországot megnevetette, mert senkisé hitte el. Hozza elő a kormány minden bizonyítékát erről az összeesküvésről, mondja meg a neveket, mert különben azt kell hinnie a kamarának, hogy misztifikációval csapták be a kormányt, sőt mi több, hogy a kormány maga is bűnrészes. A kamara nem napolható el, míg a hadsereg iránti tiszteletét nem nyilvánítja.

Baudry d'Asson képviselő nagy zaj közben szemére veti a kormánynak, hogy sértetgetni engedi a hadsereget.

Ribot képviselő barátjai nevében, akik közt ott van Méline is, támogatja az elnapolási indítványt és hozzáteszi: Mi bizalommal viseltetünk a hadsereg iránt és nem akarjuk, hogy támadásoknak legyen kitéve. Ebben minden republikánus egyetért. (Élénk tetszés.) Végül kimondják a vita bezárását.

Ribot a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

A kamara kimondva a polgári autoritás fölényét a katonai autoritás fölött és kifejezven bizalmát a hadsereg irányában, amely hű öre a katonai törvényeknek, napirendre tér.

Ezután még több határozati javaslatot terjesztenek elő.

Cavaignac a szószékre lép és kijelenti, hogy haladéktalan tárgyalás szükséges. (Zajos ellentmondás. Közbekiáltások: „A kard! A hamisító! A horotva!...” Nagy zaj.)

Brisson miniszterelnök hozzájárul Ribot határozati javaslatához.

Több szónok beszélni akar, de a nagy lármában elvész a szavuk.

(Veszedelemes indítványok.)

De Mahy képviselő erre egy indítványt adott be, amely a kormányt felhívja arra, hogy a hadsereg ellen folytatott hajszának vessen véget.

Sarrien igazságügyi miniszter azt válaszolja, hogy a törvény kiegészítését fogja kérni, hogy meg lehessen védeni a hadsereget a hírlapok támadásai ellen, de lehetetlen megindítani az üldözést, ha maguk az érdekeltek nem tesznek panaszt. Ő felszólította Chanoine-t, hogy tegye meg a lépéseket az üldözés megindítása iránt; de Chanoine ezt nem tette meg. (Tetszés.)

Ribot határozati javaslatát a ház 559 szavazattal 2 ellenében elfogadja.

Berger képviselő e szavak beiktatását kéri:

A kamara megrója a kormány eljárását, hogy nem szerzett tiszteletet a hadseregnek.

Sarrien igazságügyi miniszter ismétli, hogy Chanoine három ízben utasította vissza az üldözés megindítását.

Ezután még többen szólnak Berger indítványához, mire a szavazás következik.

Berger módosítását 274 szavazattal 261 ellenében elvetik.

De Mahy képviselő másik módosítványt indítványoz, mely szerint a kormány fölhevándó, hogy vessen véget a hadsereg ellen irányuló üzemeknek és szidalmazásoknak.

Brisson ellenzi ez a módosítást és kijelenti, hogy a kormány sem felhívást, sem rosszalást nem fogad el.

(A lezavazott kormány.)

De Mahy módosítványát névszerű szavazás útján 296 szavazattal 243 ellenében elfogadják.

E szavazásnál a mérsékelték cserben hagyták Brisson-t.

(A második leszavazás.)

Az antiszemita nagy örömrivalgása közepette próbálta még Bertheaux radikális képviselő megmenteni a kormányt, úgy, hogy póttindírványt adott be, amely szerint bizalmát fejezi ki a Ház az iránt, hogy a kormány a szükséges intézkedéseket megteszi.

Bertheaux a Ház belátására apellált, mondván, hogy abban a pillanatban kerülje a válságot, midőn szükség van a kormányra az ország érdekeinek védelmére.

Brisson miniszterelnök hallgat.

Bertheaux indítványát a Ház 286 szavazattal 254 ellenében elveti.

(A bukott kormány kivonul.)

Erre a miniszterek felkelnek bársonyszékeikről és eltávoznak a teremből.

A kamara november 4-ére elnapolta magát. A miniszterek kimentek az Elyséebe.

Már új kormányról beszélnek.

Mint miniszterelnökjelölteket Dupuyt és Ribot-t emlegetik.

A miniszterek egyenesen Faure elnökhöz mentek, hogy adják neki együttes lemondásukat.

Faure elnök elfogadta a Brisson-kabinet lemondását, de megkérte a kabinet tagjait, hogy az új kabinet megalakításáig vezessék tovább az ügyeket.

(Háboru a boulevardokon.)

Mikor Dérouléde Millevoye és Drumond a Bourbon-palota elé érkeztek, a Place de la Concorde-on összegyűlt tömeg tüntetni kezdett.

— Éljen a hadsereg!

— Le a zsidókkal! kiáltások hangzottak föl, amire Éljen a köztársaság! Éljen Franciaország! kiáltásokkal válaszoltak. A rendőrség kiűrtette a teret, miközben verekedés támadt. Több ember letartóztatott, köztük Guérin, az antiszemita liga elnökét, aki Lebrous rendőrbiztost botütéssel súlyosan megsebesítette.

Lebrous rendőrbiztos megtámadása után a Place de la Concorde-ot kiűrtették és katonaság szállotta meg a teret. Délután négy óráig 150 ember tartóztatottak le.

Délután négy óra tájban egy csapat vértesszétoszlatta a Place de la Concorde-on összegyűlt kíváncsiakat a Rue Royalba és a boulevardokra szorította őket. A tömeg azt kiabálta:

— Éljen a hadsereg!

Többen a Marseillais-et énekelték. Néhány üzlet hirtelen bezárta kirakatát, de a kávéházak mind nyitva vannak.

TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Bécs, október 25. Az osztrák kiegyezési bizottság mai ülésén a kiegyezési javaslatok általános tárgyalását folytatta. Abrahamowicz kijelenti, hogy nem fog kiterjeszkedni a nyelvkérdésre, mert a nemzetiségi kérdéseket nem szabad bevonni a kiegyezési bizottság tárgyalásaiba. Konstatálja, hogy valamennyi szónok elismerte a Magyarországgal való viszony horderejét és jelentőségét és mindannyian a kiegyezés létrejövetele mellett nyilatkoztak. Az okát annak a ténznek, amely a monarchia mindkét felében terjedőben van, mintha a kiegyezés nem birna oly nagy jelentőséggel, a szónok a mindkét részből üzött agitációban találja. De elhallgatja azt, hogy ha az osztrák ipar elveszti magyarországi fogyasztópiacát, a termelés csökkenni fog, ami a munkabér csökkenését vonja maga után, valamint azt, hogy a munkások nagyrésze kenyér nélkül marad. A vámbatár életbeléptetése Magyarország ellen megdrágítaná az élelmiszereket. A szónok ezután az adóreformról, a bankkérdésről és a kvótáról szól és végül hangsúlyozza, hogy az iparra nézve mi sem károsabb, mint a Magyarországgal való viszony mai bizonytalansága.

Erre az ülést megszakították. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Muraviev gróf Bécsben.

Bécs, október 25. Muraviev gróf orosz külügyminiszter ma délután meglátogatta Goluchowski gróf külügyminisztert és hosszabb ideig tanácskozott vele.

Vilmos császár szentföldi útja.

Frankfurt, október 25. A „Frankfurter Zeitung” jelenti Konstantinápolyból: Az itteni orosz nagykövet, Sinoviev, ma kihallgatáson volt a német császárnál és átadta neki az orosz czár üdvözlét és nevében szerencsét kívánt szentföldi útjához. Vilmos császár Sinoviev-et különösen hosszú kihallgatással tüntette ki. A diplomáciai ebéd után meleg kézsorítással bucsuzott el tőle. A császár Sinovievnek, aki holnap Livádiába utazik a czárhoz, levelet adott át a czár számára. Sinovievnek Vilmos császár saját kézírásával ellátott arcképét ajándékozta.

Még egy sárgakönyv.

Páris, október 25. A francia külügyminisztérium még egy sárgakönyvet adott ki, még pedig Franciaországnak az Egyesült-Államok és Spanyolország között való közbenjárásáról. A sárgakönyv tizenhárom iratot tartalmaz és Delcassé külügyminiszternek Franciaország külföldi nagyköveteihez intézett táviratával végződik, amely azt mondja, hogy Franciaország reméli, hogy sikerül majd a kitűzött célt elérnie, vagyis a súlyosan megpróbált népek szenvedéseinek sorát megrövidítenie és két hatalmasság között, amelyek iránt Franciaország egyaránt barátságos, a béke megkötését megkönnyítenie.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A király Gödöllőn. Ő felsége Gödöllőn most is meglehetősen visszavonultan él. A nap legnagyobb részét dolgozószobájában töltötte ma is. A király körében Ferencz Szalvátor és a toscanai nagyherceg vannak, akik már hosszabb idő óta Gödöllőn vadásznak.

— Elmaradó királyi audiencia. A miniszterelnökség tudatja, hogy a király jövő hétfőn, e hónap 31-én nem ad nyilvános audienciát.

— Samassa érsek jubileuma. Samassa József dr. egri érsek holnap tölti be érseksége huszonötödik évét. A város polgársága fényes ünnepségekkel üli meg a nevezetes évfordulót. Mint tudósítónk távirata jelenti, a polgárság ma este nagyszerű kivilágítást rendezett a az egész város fényárban úszik. Alig van ház, amelynek homlokzatáról nagy nemzeti lobogó nem hirdetné Eger város és érdemeiben gazdag érsekének örömmünepét.

— Tóth Vilmos emlékezete. A nyitrai szabadelvű körben ma leplezték le — mint tudósítónk jelenti — Tóth Vilmos volt főrendiházi elnök arcképét, melyet Stettka Gyula festett meg. Az ünnepen Nyitra megye egész intelligenciáján kívül az összes testületek és közintézetek képviselői is megjelentek. A díszgyűlést, melynek egyetlen tárgya az arcképleplezés volt, dr. Janics Imre képviselő nyitotta meg, majd Szulovszky Gusztáv képviselő emlékbeszédben méltatta Tóth Vilmos érdemeit. A lendületes beszédet a nagyszámú közönség lelkesen megéljenezte.

— Breznik emléke. Néhaj Breznik János selmeczbányai liceumi igazgatónak volt tanítványai azt a kegyeletes célt tűzték maguk elé, hogy a kiváló tanférfinak, ki jelentékeny vagyonát is a liceumra hagyta, kizárólag a tanulótársak adományaiból díszes síremléket emeljenek. Az adományok Okolicsányi Gyula, a magyar jelzőlog-bitelbank ügyészének czime alatt küldendők Budapest, Delej-utca 10.

— A Baross-szobor leleplezése. A Baross-szobor november 20-án történő leleplezésének programját a nagybizottság már megállapította. E szerint az ünnepélyt Podmaniczky Frigyes báró, a szász-bizottság elnöke nyitja meg. Brázy Kál-

mán, a végrehajtó-bizottság elnöke röviden vázolja a szobor történetét, mire Dániel Ernő báró kereskedelmi miniszter megtartja az ünnepi beszédet. Ezután Ludwigh Gyula, az államvasutak elnök igazgatója átveszi a szobrot és az ünnepélyt a budai dalárda, a Ganz-gyári dalárda és az államvasuti dalárda együttes éneke rekeszti be. Megemlítjük ez alkalommal, hogy a szobor-alap fölőslégéből a bizottság 25.000 forintot, mint nemzeti ajándékot deponált az árvaszéknél Baross Gábor fia számára.

— A fehér asszony a tisztelt Házban. A parlamenti tudósítás beszámol róla, hogy micsoda lármás jelenetek voltak ma az országházban. Nyilvános ülés és zárt ülés csupa viharral volt teli. S mikor a közönségtől elzárt tanácssteremben legerősebb volt a láрма, odakünn pedig csak újságírók és sztenografusok lesték a híreket, a folyosón egyszerre egy magas alak suhant át nesztelenül. A világosságban föl lehetett ugyan ismerni, hogy Szapáry Gyula gróf az, aki hosszú idő után megint a folyosóra tévedt, de azért valaki babonásan suttolta:

— Megjelent a fehér asszony. Meglátsátok, valami baj lesz.

Csak hogy a fehér asszony legendája is más ma már. Ugy van a dolog mostanság, hogy előbb kell megtörténnie a szerencsétlenségnek, a nagy bajnak s csak azután derül ki, hogy valaki csak ugyan látta a fehér asszonyt, aki a bajt hozta. Ha a fehér asszony előbb megjelenik, nem lesz a bajból semmi.

— Az ujvidéki szerb püspöki szék. Az ujvidéki szerb püspöki szék Opasics eddigi püspöknek elmeügyintézetbe történt internálása következtében megüresedett. A püspöki széket közelebb választás útján töltik be és mint hírlík, a püspöki méltóságot Vukadinovits J. zimonyi főesperes kapja meg. Vukadinovits a legudósabb és legnépszerűbb főpapok egyike, aki Brankovits patriarchának iskolatársa és mindig bizalmas embere volt. A bölcsészeti szakot Budapesten végezte és kitűnően beszél magyarul. Harminczkét év előtt volt Ujvidéken tanár és huszonhat év óta zimonyi főesperes.

— Horvát Boldizsár betegsége. Horvát Boldizsár állapotáról az éjjel nyugtalanító hírek keltek szárnyra. Szerencsére a hírek alaptalanok, mert az öreg ur aránylag jól érzi magát, sőt állapotja javul is.

— Előnév-adományozás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király idősebb Svaiczer Gábor nyugalmazott honvédhuzár ezredesnek, Svaiczer Sándor deésaknai sóbányahivatali főnöknek és bányatanácsosnak, Svaiczer Aladár tasnádi földbirtokosnak, ifjabb Svaiczer Gábor szilágyssomlyói városi főjegyzőnek és kiskoru Svaiczer Lászlónak, valamint törvényes utódaiknak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett az „aranyidkai” előnevet díjmentesen adományozta.

— Elfogott rablógyilkos. A párisi rendőrség ma elfogta a nizzai rablógyilkost. Mint egy táviratunk hírül hozza, a rendőrség letartóztatott egy Gurko Miklós nevű állítólagos orosz tengerész tiszte, aki egy nizzai fogadóban Poluzov herceg orosz államtanácsost meg akarta gyilkolni és 110.000 frankját elrabolta. Gurko állítólag egy orosz tábornoknak a fia.

— Tündérújjak. Az állami nőipariskola rendezési közimunka- és rajzkiállítását ma délelőtt 10 órakor nyitotta meg a kereskedelemügyi miniszter képviseletében Schmidt József államtitkár, aki Sztéryényi József országos iparoktatási főfelügyelő kíséretében érkezett. Az intézet előcsarnokában Péterffy Lajos, az iskola elnöke üdvözölte az államtitkárt, aki válaszában rámutatott a közimunka ipar fontosságára. Ezután özvegy Nendtwich Gusztávné igazgatónő kalauzolása mellett a kiállítás megtekintésére indult az államtitkár. Utjában kétoldalt az intézet bájos fiatal pövendékei állottak sorfalat. A kiállítás négy szakosztályra oszlik. Az elsőben vannak a fehérvarrottasok, a másodikban a himzett munkák, a harmadikban a szabósági és a negyedekben a divatárú czikkek. Azonkívül a

himzett munkák szakosztályának egy külön része, a szabadkézi rajzkiállítás. A kiállított kézimunkák meglepően szépek és még a laikust is tetszésnyilatkozatokra ragadják. A himzési osztályban különösen feltűnt a Mátyás-templom részére készült oltárterítő, amely egy középkori magyar diszruha stílusában van hímelve. Az államtitkár csaknem minden egyes munkát behatóan megsemmelt és eközben derült hangon megjegyezte:

— Legalább annyit értenék hozzá, hogy méltányolni tudnám e munkák becsét! . . .

Az államtitkár másfél óráig nézte a kiállítást és mielőtt eltávozott, kifejezte meglepedését. De ha az imént még azt mondta, hogy nem tudja méltányolni a kiállított munkák becsét, miként higyük a meglepedésében?

— Puvis de Chavannes meghalt. Puvis de Chavannes, a mai Franciaország egyik legkiválóbb festője, mint egy párisi távirat jelenti, ma hosszas betegség után meghalt. De Chavannes leginkább antikvárium képeivel keltett nagy feltűnést. Művészetét a nemes egyszerűség jellemezte, mely témáiban és színeiben egyaránt nyilvánult. Különösen a dekoratív-festészetet kultiválta és e téren egészen sajátos stílt teremtett meg.

— Dinamit-lopás. A paulisi kőbánya löszerraktárából — mint kis-jenői tudósítónk írja — ismeretlen tettesek az egész robbanószer készletet ellopták. Álkulcsal törtek be éjnek idején a raktárba és az ott felhalmozott ötvenkét és fél kiló, vörös, blumai gyártmányú dinamitot magukkal vitték. Tízezer darab Nobel-féle gyutacsot is elloptak a hegytörők, akiknek a csendőrség ez ideig nem tudott nyomukra akadni.

— Amerikából hazatolonczolt kíváncsiok. Száználmas embercsoport érkezett tegnap Fiuméba a saint-péteri vonat két kocsiában. Csupa rongyos, kiéhezett, beteg ember. Amerikából jöttek vissza a jámborok, akik rövig idővel ezelőtt pénzzé tették vagyonkájukat, hogy azt majd visszaszerezzék busásan a dollárok hazájában. Az amerikai parton azonban még azt sem engedték meg nekik, hogy kiszálljanak, mert nem volt elegendő pénzük és ilyen embereknek a bevándorlási törvény nem ad helyet Amerikában. Tolonczuton jöttek vissza a tengeren, egy krajczár nélkül és a tél küszöbén valamennyien a legnagyobb nyomor elé néznek.

— Egy soubrette harci kalandja. Valóságos, igazi harci kalandról van szó, nem olyanról, aminőt a színpadok szépei napról-napra vívnak a támadók ellen. A Spanyolország és Amerika közt lefolyt háború kitörésekor Fuetes Róza kisasszony, a híres spanyol soubrette Havannában volt és éppen Valenciába akart menni, hogy egy már megkötött szerződésének eleget tegyen. A hatalmas brig „Amapola“, melyen utnak indult, az amerikaiak fogságába esett. Az utazók közt levő szép kis soubrette rögtön felébresztette az amerikai kapitány gyanúját. Ráfogta, hogy kém és a szép hölgy fogságba került. A kapitány, akinek kevés érzelme lehetett a spanyol asszonyok iránt, koplaltatta a folgyát, sőt vizet is csak kimért, apró adagokban adott neki. Sőt még fenyegették is a szép színésznőt, hogy hadi törvényszék elé állítják, mint kémeket és rövid uton főbelövik vagy felkötik. Csak a háború befejezése után bocsátották szabadon az érdekes hadi foglyot, aki most visszatért hazájába. A kiállott izgalmak beteggő tették a kis soubrettet, akit azonban a reklám, a színésznők univerzális gyógyszere, bőségesen kárpótolni fog kiállott szenvedéséért.

— Az ecsedi szent. A gömörmezei Ecsed községbe a napokban egy utasember érkezett. Szállást kért egy házban, hogy éjszakára megpihessen. Reggel, mikor már indulóban volt, az udvaron levő kuthoz ment és keresztet vetett magára. Majd a házbeliekhez fordulva rájuk kiáltott:

— Látom a boldogságos Szűzet!

A házgazda, majd meg a felesége is óvatosan közeledtek a kuthoz, de legnagyobb megütközésükre mit sem láttak. Ezt tudtára adták furcsa vendégüknek is.

— Akkor ti nem vagytok tiszta emberek, sóhajtott a csavargó és buzgón vetette magára a

keresztet, ábitattal nézve a kut fenekére. A jámbor emberek végre is elhitték, hogy vendégük nem földi ember és hiedelmük csakhamar elterjedt az egész községben. A babonás parasztok csoportként zárandokoltak el a csodakuthoz, bár a látomány elöttük nem jelent meg. Mikor a ravasz ember látta, hogy embereit kellőképpen előkészítette, hozzákezdett manipulációjához. Kihirdette, hogy csodatevő erővel van megáldva. Kezével meggyógyíthat sántát, vakot, bénát. Akik gyógyulást keresnek, nála megtalálják. A könnyen hívő emberek készpénznek vették minden szavát és másnap már tömegesen vitték hozzá a betegeket. Ő aztán szépen megmagyarázta, hogy a dolog nem megy olyan egyszerűen. Háromszor kell a beteget elhozni és csak akkor gyógyul fel teljesen. Pénzt azonban hozhatnak akármikor. Nem neki kell, hanem egy hatalmas szép templom épül majd belőle. Javában folyt már az adakozás, mikor a csendőrség neszt vett a dolognak és elcsipte az élelmes szentet, akiről kitűnt, hogy foglalkozás nélküli csavargó és Rozgonyi Istvánnak hívják. Most már a börtönben elmélkedik fényes szereplése fölött.

— Kézfogó. Ponori Török Elzát, az ember-tani muzeum igazgatójának, dr. Török Aurélnak leányát eljegyezte Horváth Kamilló dr. dévai ügyvéd, Hunyadvármegye tiszti ügyészének fia.

— A kirakatok rémel. A rendőrség hat tolvajt kísért ma az ügyességhez, akik egyenkint vagy pedig többesben és főleg a kirakatok kincsei után áhítottak. Áhítottak utánok pedig annyira, hogy az éj csendjében fel is törték a kiszemelt kirakatokat, amelyeket ismét a keresési-uton és vácziköruton választottak ki különös szeretettel. A tolvajok nevei a következők: Vajas Ferencz pincér, Weisler János kereskedő-segéd, Baumgarten Jenő pincér, Berl Mór szabólegény. Tóth József és Varga József csavargók. Bűnösségüket ugyan erősen tagadják, de rovt multuk ellenük szól.

— Letartóztatott anarchisták. Hamburgból táviratozzák: A „Hamb. Corr.“ szerint egy Oldenburg nevű ernyőkészítőnek Altonában történt és bizonyos fellűnést keltő letartóztatása, úgy látszik, egy nagyzási hóbotban szenvedő, már gyakran büntetett ember szájhősködésére vezető visszafordulás. Oldenburg azt beszéli, hogy sorshuzás után ő reá esett az a feladat, hogy Vilmos császár háza tártában meggyilkolja. Az altonai bűnügyi rendőrség most foglalkozik annak a megállapításával, hogy Oldenburg állításai igazak-e. A „Hamburger Generalanzeiger“ ma azt írja, hogy az altonai ügygyel kapcsolatban letartóztatott egy másik anarchistát is. Még több letartóztatás is várható. Az Uhlenhorst-házban egy anarchista-egyesület tartotta volna gyűléseit. A „Hamburger Correspondenz“ értesülése szerint azonban a hamburgi rendőrség mindezekről a dolgokról semmit sem tud.

— A „Typografia“ gyűjtése. A „Typografia“, a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők közlönye elhatározta, hogy a lap árát jelentékenyen felemeli. Tulajdonképpen azt akarta a lap, hogy szociális célokra gyűjtson, de minthogy ezt a rendőrség meg nem engedi, ekkép gondolta elkerülni azt, hogy engedély nélkül való gyűjtés miatt felelősségre vonják. Csakhogy a rendőrség az áremelést palástolt gyűjtésnek tekintette és a bűnlelt képező pénzek és bizonyítékok beszerzése végett házkutatást tartott Lipp Károly és Wolff Antal lakásán. Ez alkalommal több takarékpénztári könyvecskét foglaltak le, amelyekre nézve Wolff be is vallotta, hogy azok, mint a beszedett összegekből fennmaradt tiszta haszon, a „Typografia“ szerkesztőségének tulajdonát képezik. A rendőrség a takarékpénztári könyvecskéken kívül egy egész csomó nyugtát és elismervényt is vitt magával.

— Az ál-prokurista. Brüsszelből táviratozzák nekünk: Itt feljelentést tettek egy ember ellen, aki mindenütt Kornfeld Gyulának a magyar hitelbank prokuristájának vallja magát. Bankkörökből kérdést intéztek felőle a magyar hitelbankhoz, mire azt a választ kapták, hogy ilyen nevű prokuristát az intézet nem ismer. A szélhámost erre elfogták.

— Elgázolás. Kasznya József államvasúti főkalausz 10 éves Béla nevű tanulófiát ma délután a csömöri-ut 30. szám alatti ház előtt egy bérkocsi elgázolta. A fiu mellkasán és fején szenvedett súlyos sérüléseket. Bevitték a Rókus-kórházba.

— Szerencsétlenül járt hajó. Pétervárról táviratozzák: A lapok jelentése szerint néhány nap előtt a „Turgenyev“ gőzhajó ötszáz utassal Kremenecsugból Jekaterinoszlavba menet egy sziklába ütdött és léket kapott. A víz benyomult a kajutokba és géphelyiségbe. A kapitánynak sikerült az utasok közt kitört pánikot lecsillapítani. Az utasokat egy gőzhajó megmentette.

— Öngyilkossági kísérlet. Muszkulay Árpád 34 éves hivatalnok ma délután Hermína-ut 21. szám alatti lakásán balmellébe szurt. Sok vért veszítve szállították a Rókus-kórházba. Hogy mért követte el tettét, nem tudják.

— Valódi Jaeger tanár-féle normál-alsóruhákat (Benger gyártmánya) kötött és szövött gyapjú-árakat ajánl Hayek Adolf Szervita-tér „a vadászúthoz“.

Naplrend.

Naptár: Szerda, október 26. — Római katolikus: Dömötör vt. — Protestáns: Dömötör. — Görög-orosz: (október 14.) Paraszkeva. — Zsidó: Marcheschvan 10. Chami bñjt. — Nap két 6 óra 20 perccor reggel, nyugszik: 4 óra 35 perccor délután. — Hold két: 2 óra 53 perccor délután, nyugszik éjjel 2 óra 44 perccor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. A fővárosi közgyűlésé d. u. 4 ó. az új városházán. Nemzeti muzeum: Képtár, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

A „Hódoló díszfelvonulás“, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek jegy 30 krajczár.

A bécsi pestis.

(Távirati tudósítások.)

Nagy megnyugvással vettük hírül és nagy örömmel adjuk tovább, hogy a mai napon semmi aggasztó jelenség sem mutatkozott Bécsben.

A mai napnak a pestissel összefüggő eseményei: Nothnagel tanárnak lakására való internálása, Thun gróf osztrák miniszterelnök és Perczel belügyminiszter feleletei a pestis dolgában hozzájuk intézett interpellációkra és Korányi tanár érdekes fölolvassása.

A betegek állapotában semmi változás sem állott be. Pöcha ápolónő ma is élet-halál között lebeg, csak úgy mint tegnap.

Reméljük, hogy ezután már napról-napra jobb híreket kapunk Bécsből.

(A csatornák átvizsgálása.)

Az „Abendpost“ jelentése szerint tegnap este a főcsatornákat átvizgálták. Különösen azokat a csatornákat tisztították és fertőtlenítették, amelyek a közkórház és a pathológiai intézet közelében vannak. A vizsgálat eredménye teljesen megnyugtató. A kórházi csatornáknak csak nagyon kevés élő és egy kimúlt patkányt találtak. Ellenben nagyon sok élő patkány volt az Alsbach-ban és a Lazaret-utcai kanálisban. A kórházban és annak közelében bizottság volt jelen a vizsgálatnál. A csatornába levezető nyílásokon nem volt patkány. Egyáltalán semmiféle feltűnő dolgot nem tapasztaltak. Minden egyes beszállás után fertőtlenítették az összes csatornatisztítóknak csizmáit és kezeit. A tisztítók szájában szivacs volt a beszálláskor. Ma este a polgármester parancsára valamennyi csatornát forrásvízzel fognak átöblíteni.

(A betegek állapota.)

A déli tizenkét órakor kiadott bulletin szerint Pöcha hőmérséklete 40; ma reggel óta vöröses váladék jelentkezik. Stillfried hőmérséklete 37.2; Hoheggernek nincs láza. Mind a ketten jól érzik magukat. Göschl hőmérséklete 37.2; fejfájása van, állapota egyébként normális. A többi internált hőmérséklete 38.

A délután folyamán Pöcha ápolónő állapota nagyon rosszra fordult.

A ma este hat órakor kiadott bulletin teljesen reménytelennek mondja a szerencsétlen nő állapotát. Az orvosok csodálkoznak rajta, hogy még mindig van elég

ereje a lélegzésre, mert állandóan oly magas jóka láza van, amelyet nem lehet sokáig kibírni. A mai éjjelt alig éli túl.

Este 6 órakor a következő orvosi jelentést adták ki:

Pöcha: Hőmérséklet 40-6; érverés gyöngye, 160, lélegzés 5; mellén bőrvérzés állott be.

Villfrida nővér: Hőmérséklet 37-6; állapota egyébként jó.

Göschl ápolónő: Hőmérséklet 37-9; fejfájása van, egyéb bántalmi nincsenek.

A többiek teljesen jól érzik magukat.

(Ujabb szérumküldemény.)

A párisi pathológiai intézetnek alelnöke, Roux dr., ma még husz üveg pestis ellen való szérumot küldött Bécsbe, Marmorek dr.-nak és egyúttal további küldeményt helyezett kiállításba.

(Nothnagel szobafogsága.)

A bécsi Reischsrathban délelőtt tíz órakor az a hír terjedt el, hogy Nothnagel tanár udvari tanácsost ma reggel óta lakására internálták. Ez a hír a képviselőket rendkívül nagy izgalomba ejtette. Nothnagel tanár ugyanis a pestisben meghalt Barischi megvizsgálta. A hír valónak bizonyult. A helytartóság ma reggel felkérte Nothnagel tanárt, hogy lakását további rendelkezéssig ne hagyja el, a kórházat ne látogassa, valamint betegeit sem.

(Az utolsó levél.)

Ma este Müller Ottó dr., a meghalt Müller dr. bátyja, az alább közölt levelet kapta a rendőrség közvetítésével. A levelet Müller doktor utolsó perceiben az ablakon át diktálta egy ápolónőnek, aki viszont egy harmadik szobában levő ápolónőnek diktálta tovább, hogy senkit se inficiálhasson.

A levél így szól:

Bécs, 1898. október 21.

Kedves szüleim, fivérem és nővérem!

Semmi kétség, én pestisbe estem és biztosan meg fogok halni. Ezért kedveseim, búcsút akarok venni tőletek, mert többé sohasem látlak benneteket. Bocsássatok meg nekem azokért a gondokért, amelyeket nektek okoztam. Éljetek boldogul és legyetek róla meggyőződve, hogy csöndesen és fájdalom nélkül fogok meghalni.

Végrendeletem, melyet Bombayba való utazásom előtt irtam, érvényben marad. Nincsenek fájdalmaim...

Kézcsókoló fiatok és testvérek
Hermann.

P. S. N.... dr. tartozik nekem 1450 forinttal, X... dr. százzal, mindkét összeg behajtandó.

Ezután elmondja, hogy hol vannak a nyugták és így folytatja:

„Senkire sem akarok veszélyt hozni. Ezért kell, hogy máglyán égessenek el. Hamvait gyűjtsék majd össze, fertőtlenítsék újra és nagyanyám mellé Döblingben temessék el.”

(Pestis-járványok.)

Permből távirják a „Kölnische Zeitung”-nak: Nagyon valószínű, hogy Oroszországban is kitört a pestis. Aloscraiban, a permi kormányzósgában ugyanis egy ragályos betegség lépett fel, amely a lakosságot megtizedeli, — és erről a betegségről azt hiszik, hogy nem lehet más, mint pestis.

Az orosz kormány a betegség terjedése ellen minden lehető intézkedést megtesz. Hír szerint Boccharában is van pestis.

Szimlából jelenti egy másik távirat: Bombay városában a legutóbbi héten 116 ember halt meg pestisben, az előző héten 200. A bombayi tartomány többi kerületében 4700 személy halt meg, az előző héten pedig 4300.

(Thun gróf a pestisről.)

Az osztrák képviselőház mai ülésén Thun gróf miniszterelnök Gregorig és társainak a kórházban előfordult pestis-esetre vonatkozó interpellációjára a következőket mondta:

Ami azt a kérdést illeti, hogy hajlandó vagyok-e az orvosoknak a klinikákon végzett káros és föltöbbi veszedelmes kísérletezéseit eltüntetni, legyen szabad mindenekelőtt konstatálnom, hogy a tudományos buvárlat szolgálatában álló kísérletek, amelyek a legutóbbi megbetegedésekre vezettek, nem valamely klinikán történtek, hanem a pathológiai intézet helyiségeiben. Ott vannak az egyes klinikák laboratóriumai is, tehát ezek is jó messze vannak a tulajdonképeni betegszobáktól. Ha az interpellációnak az a célja, hogy az orvosoknak általában, tehát az említett helyiségekben és épületekben is megtiltsuk a pathogén bakteriumok tanulmányozását, arra a tényre kell utalnunk, hogy a bakteorológiai kutatások az orvostudományok legfontosabb vívmányainak törtéket utat és a legutóbbi napok gyászos eseményére való tekintettel állíthatom, hogy ezek az újabb eredmények sok ezer embernek az életét mentették meg. Legyen szabad a kolera ellen tett sikeres óvintézkedésekre emlékeztetnem, amely betegségről szintén csak az utolsó évtizedben állapították meg, hogy bakteriumos fertőzéstől ered, ami épen az ilyen laboratóriumokban szerzett ismeretek útján adta kezünkbe ama hatásos profilaktikus eszközöket, amelyek segítségével elértük, hogy 1892-ben csak 125 és 1893-ban 915 személy kapta meg a betegséget, holott ama bakteriológiai ismeretek megszerzése előtt 1866-ban 120.000 embert ragadott el a járvány.

Ezeket a nem eléggé ismert eredményeit a kutatásnak még fölülmulja az aszepszis és antiszepszis tanulmányozása a sebészet terén, amelynek alapja a pathológiai mikroorganizmusok terjedésének és életfeltételeinek ismerete. Ha ma a legutóbbi napok eseményei miatt nem csak elszomorodunk, hanem izgatottak is vagyunk, ne feledjük, hogy ez az izgatottság a betegség okainak ismeretéből ered. Ha a pestis természetére vonatkozó újabb kutatások nem történtek volna meg és a pestis kitörését Bécsben kiszámíthatatlan véletlenségek idézték volna elő, akkor igen sok beteg elhalt volna, mielőtt a helyes diagnózist megtudják állapítani. A veszedelem nagysága csak későn lett volna felismerhető s akkor egészen tehetetlenül állunk a veszélylyel szemben. De a dolgok mai állása mellett legyen szabad megnyugvással tekintenem a jövő elé.

Nem szabad a tudományos orvosi kutatás áldásos eredményeiről megelégedezni, mert hiszen ennek köszönhetjük a közegészségügyi viszonyok páratlan föllendülését, sőt kerülni kell azt, hogy fejlődése elő akadályokat gürdítsünk. (Gregorig: Halljuk! Halljuk!) vagy pedig igazolatlan aggodalmat és bizalmatlanságot keltsünk ellenében a lakosságnak könnyen felizgatható kedélyében. Az interpellációra adott válaszom alkalmából legyen szabad régül kegyelettel megemlékeznem a fiatal tudósról, Müller Ferencz dr.-ról is (Tetzés.), aki Indiában, e gonosz betegség tulajdonképeni fészében, ahol a tudomány szolgálatában állva, óráról-órára ki volt téve a ragályozás veszedelmének, egészséges maradt és hazájába visszatérve, mint a buvárkodó tudomány harczosa, magas szto hivatásának áldozatul esett. (Bravó! Bravo!)

(A bécsi községtanácsban.)

Az állandó járvány-bizottság mai ülésén meg lehetős heves jelenetek folytak le. Lueger polgármestert felszólították, hogy nevezze meg azt az orvost, akitől azt hallotta, hogy megfertőzött patkányok szabadultak el a csatornába. Lueger ezt a feleletet nem akarta megadni, azzal a indoklással, hogy ezzel az illető orvost a tanárok üldözésének tenné ki. Ez a nyilatkozat valóságos vihart idézett elő. Gruber dr. tanár, udvari tanácsos, izgatottan ugrott fel helyéről és felszólította az elnököt, hogy utasítsa rendre a polgármestert és rója meg ezért a kifejezésért. Ez indítvány ellen Lueger és Steiner erősen tiltakoztak, mire a rendutasítás elmaradt.

(Szobrot dr. Müllernek!)

Ki sem sarjadt meg a fű a korán elhalt orvos sírján s máris mozgalom indult meg, hogy szobrot állítsanak neki. Nem ujságok, nem kartársai a kezdők. Idegenek, magánemberek

csak, akik egész mívoltában megérezték a tudomány vértanújának nagy tragikumát és meg akarják tisztelni az önfeláldozó tudós emlékét. A „Neues Wiener Tagblatt” szerkesztőségéhez küldtek nehányan a Müller-szobor-alap javára nagyobb összegeket. Valószínű, hogy nem sokára az egész országból megindulnak az adakozások, hogy minél díszesebb szobrot emelhessenek annak a hátor orvosnak, aki embertársaiért föláldozta fiatal életét.

(A képviselőházban.)

A képviselőház mai ülésén Buzáth Ferencz a következő sürgős interpellációt terjesztette be:

Van-e tudomása a belügyminiszter urnak, hogy Bécsben állítólag pestis betegedés történt;

Van-e az iránt biztonság, hogy a bécsi Allgemeines Krankenhausban hír szerint nagy mennyiségben létező patkányok el ne terjesszék a pestist.

Elérkezettnek látja-e az időt, hogy szükség esetén egészségügyi zárlatnak az osztrák határon föllállítása által is minden lehető intézkedést azonnal megtegyen a pestisnek Magyarországra behurcolását meggátlandó.

Perocz Dezső belügyminiszter rögtön válaszol az interpellációra. Hangoztatja, hogy a patkány-szökésről semmi tudomása, az körülbelül csak legenda; nincs tehát szükség a közegészségi zárlat föllállítására. De ha szükség lesz: a zárlatot fölláttja. Reméli azonban, hogy erre semmi szükség nem lesz.

Buzáth Ferencz a választ nem veszi tudomásul, mert legalább annyit kellett volna mondania a belügyminiszternek, hogy az előkészületek az óvóintézkedésre folyamatban vannak.

A többség tudomásul veszi a választ.

(A főváros intézkedései.)

A főváros hatósága ma folytatta óvintézkedéseit. Viola Imre tanácsos elnöklésével értekezlet volt, amelyen részt vettek Melly Béla jegyző, Schermann Adolf főorvos, Müller Kálmán kórházigazgató, Heuffel Adolf középítési igazgató, Mátyás Hugó műszaki tanácsos, Hönig Dezső tervező mérnök, Steinhardt Antal, Kauzer János és Horváth József bizottsági tagok.

Viola elnök bejelentette, hogy a hatóság már most, amikor a veszedelem még nincsen itt, meg akar tenni minden óvintézkedést, nehogy az eselleges baj készületlenül találja.

Hönig Dezső mérnök bemutatta a terveket. A bizottság elhatározta, hogy gipszzal burkolt favázás épületeket épít. Még ma próbafúrásokat végeznek s ha a talaj megengedi, hogy az alapozással csak egy méter mélyre menjenek, akkor kőalapra építik a barakkokat, ha mélyebbre kell menni, akkor cölöpökre.

A bizottság elhatározta, hogy egyelőre három pavillont épít, a fölvételi épületet, a megfigyelő épületet s egy kórépületet negyven beteg számára. A bizottság az építésre négyheteti határidőt állapított meg, mert azt akarja, hogy az épületeket véglegesen és szolidan építsék. Ha a veszedelem időközben Bécsben terjed, akkor három-négy nap alatt fölláttatható deszkabarakkokat csinálnak. A három pavillon építése 60.000 forintba, a telekrendezés 40.000 forintba kerül.

A tanács mai ülésén elhatározta, hogy előterjesztést tesz a szerdai közgyűlésnek, hogy a barakkok építésére tett intézkedését hagyja jóvá.

Korányi a pestisről.

Hosszu évtizedek óta elfelejtette az emberiség, hogy mi a fekete halál és ma már az orvosok sem ismerik, mert hisz nem látták nemzedékeket sújtó pusztításait. Erről az ismeretlen és mégis borzalmas thémáról, a pestis történetéről, lényegéről és a pestis megakadályozó óvintézkedéseiről érdekes előadást tartott ma hallgatóinak Korányi Frigyes dr., az orvosi egyetem hírneves tanára.

Még nyolcz óra előtt zsúfolásig megtelt az üllői-úti belgyógyászati klinika tanterme, amelyben körülbelül ötszáz orvostanhallgató várta az aktuális érdeklő felolvasást. Korányi dr. a pestis történetével kezdte előadását. Különösen a 14. században — úgy mond — volt föltte veszedelmes e

betegség, amelyet fekete halálnak neveztek akkoriban. A meglevő hiányos statisztikai adatok szerint százmillió ember közül huszmillió tragadott el a fekete halál, amely egyes országokat nemcsak megtizedelt, de a szó szoros értelmében megfélézt. Az utolsó pestis 1829-ben volt és mint mindannyiszor, ekkor is Törökországon keresztül jutott el hazánkba, de csak az erdélyi részekig terjedt. A kedvezőtlen higiéniai viszonyok nagyban elősegítették és elősegítik ma is fejlődését: míg Nyugat-Európában már régóta nem lépett fel, a Keleten, így Indiában most is dúhög.

A betegség természete sokáig meglehetősen homályos volt, nagyobb világosság csak 1892-ben támadt, amikor átterjedt az angol fenhatóság alatt álló Indiába, így Bombayba is. Ekkor ment ki Müller dr. is és az ekkori kutatások eredményeképp ismerjük a pestis okát, amely — amint az most már köztudomású — bakterium.

Az ember testébe ez többféle módon hatolhat:

1. a bőrön át, még az ép bőrön át is. Így van ez rendszerint Indiában, ahol a lábón át hatol be és a mirigyfusz okozza.

2. Nyálkahártyán, ép nyálkahártyán is. Így keletkezik a tüdő-pestis, amely a legveszélyesebb. Ezt konstatálták Bécsben.

3. Az emésztési szervek útján. A pestis különböző fajai közül leggyakoribb a mirigyfusz, amely a hasmirigyek megdagadásával kezdődik és erős lázzal jár.

A tüdőpestis igen hasonlít a tüdőgyuladáshoz, legjellemzőbb tulajdonsága a bőséges vérköpet. A pestisnek különben más tünetei, illetőleg alakjai is vannak, ilyen esetleges tünet a sötét daganatok a testen, amelytől a betegség a „fekete halál” nevet nyerte.

A pestis lefolyásánál három mozzanatot különböztethetünk meg. Az első, lappangó stádium hat-hét napig tart, ezt követi egy rövid rosszullét-stádium egy napig, végül kitör a betegség és a halál körülbelül a nyolcadik napon beáll. Kedvező jel, ha a mirigydaganatok később elgenyvesednek, mert az így származó új bakteriumok gyengülnek a pestis bakteriumait és minthogy az elgenyvesedés csak 8—14 nap múlva áll be, aki ezt eléri, meg is menekül.

Amint a kolera-epidémiát kiterjedtebb hasmenések, úgy a pestist halványsághban és kisebb fokú lázban mutatókozó tömeges megbetegedések szokták megelőzni.

Maga a kezelés lehet szimptomatikus is, amikor ugyanis az egyes fellépő tüneteket igyekeznek az orvos elfojtani. Ennél sokkal sikeresebb a szerumkezelés, mert míg a szimptomatikus gyógy-módnál 90 sőt 99 százalék a halandóság, a szerumos kezelésnél néha negyven százalékra is redukálódik.

Ami a bécsi esetet illeti, az egész tudományos világnak az a nézete, hogy az elterjedéstől félni nem kell. Müller dr. annak a nemes, az orvosi történetben nem egyszer beigazolt ösztönnek esett áldozatul, amely a maga élete kockázatásával is igyekezik legyőzni az emberiség nagy ellenségét, a betegséget. Ilyen szellemben való működésre buzdítja Korányi hallgatóit is.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Ujházi redivivus. Mikor a függőnyt a „Crampton mester”-hez felhúzzák, a mester ott fekszik a dívánon a félhomályos műteremben, míg az öreg Löffler föl nem kelti. Crampton mester fölcsudlik és — zugó tapsvihar köszönti. Így üdvözölte ma este Ujházi Edét a Nemzeti Színház közönsége. Üdvözölte abban az atelier-ben, amelyben ő a mester, amely ő nélküle oly üres, oly sivár: egy atelier apró bronzokkal, kitömött bábukkal, csontvázakkal és egyéb rekvizitumokkal. Most visszatért oda a lélek, a mester. Szükségtelen mondanunk, hogy a közönség, amely a nézőteret egészen megtöltötte, Ujházi az est folyamán zajos ovációkban részesítette. Az öltözője megvalóságos babérrdő volt. Rendes asztaltársaságától

ezüst koszorút kapott, különböző tisztelőitől kilenc darab babérr koszorút, a színház több nőtagjától illatos virágot, egyik jókedvű kollegájától, Faludi Antaltól, egy váltót, amely 50.000 forintból szól, a hazai takarékpénztárhoz van intézve és Faludi által aláírva — a honorálás bizonyítalan reményében. A takarékpénztárak lehetnek néha ridegek is, a közönség mindenkor lelkesülten honorálni fogja az Ujházi művészetét. Az a sok, sok taps, amely ma is hangzott, az Ujházi-esték rendes pótléka lesz mindenkoron, — olyan pótlék, amelyet nem törölhet el semmiféle kormányzati hatalom sem. Hauptmann néhány keserű igazságot ad Crampton mester szájába:

— Sok minden nem tetszik nekem ennél az intézetnél. A tehetség itt mellékes, a fő a magaviselet!...

Nem Ujházi mondja, hanem Crampton. De Ujházi is, mint Crampton mestert, sikerült barangolásából visszavezetni régi műtermébe. Nem kell neki ezután sem korcsmai czégréket festeni, hanem festheti tovább az ő nagy vásznait. Az egész este különben nagyon izlésesen folyt le, amit manapság nem lehet elmondani minden színházi estéről. Ujházi előadás után valóságos komfortábi-lovak húzták el a Royalig, ahol megvacso-rázott. Nem hívták a vasfüggöny elé és nem fogták ki a lovaikat: szóval úgy ünnepelték, mint ahogy az igazi nagyokat szokás, mint ahogy egykor a Talmakat és Keaneket ünnepelték, akiknek idejében még nem volt vasfüggöny és az emberek és a lovak közt a határvonalak még nem mosódtak el annyira, mint néha napjainkban.

* Passziójátékok Budán. A budai szinkörben három előadást rendeznek az ó-bajor passziójátékokból. Az első előadás csütörtökön lesz a budapesti újságírók egyesülete javára, a másik kettő jövő héten vasárnap és kedden.

FŐVÁROS.

(A vasúti átszálló-forgalom és a tanács.) A főváros közönségének egyik nagy óhaja, hogy a körüti vasutakon az átszálló-forgalom életbe lépjen. Tömerdek felszólalás és sürgetés után öt hónappal ezelőtt megtörtént az első nagy lépés: a két villamos vasutársaság beadta a tanácshoz az átszálló-forgalom életbeléptetésére vonatkozó beadványát. A tervezet ugyan itt-ott meglehetősen magas árakat szab az átszállásra, és csak a körutak keresztezésével akarja az átszállást létesíteni, de a közönség ezt a tervet is örömmel fogadta. A tanács azonban nem valami tulságos örömmel fogadta ezt a szükséges újítást. Ad acta tette a tervezetet s öt hónap óta egy jöttát sem tett az átszálló-forgalom rendezése végett. A nem éppen jelentéktelen restanpcziázás oka némelyek szerint a társaságok házi perpatvarkodásában rejlik, amelyet azonban a tanács könnyen elintézhetne, ha el tudná határozni magát arra, hogy melyik társaság szekerét tolja.

(Kinizsi szobra a Mátyás-templomon.) A nagy törökverő Kinizsi Pál szobra egy régi legenda alapján a Mátyás-templomra kerül. A legenda szerint Kinizsi a Mátyás-templom egyik tornyára olyant ütött a buzogányával, hogy a templom egész alapjában megrendült és lesüppedt. Ennek a süppedésnek az emléke a Halász-bástyára néző csonkatorony. A Mátyás-templom építő bizottsága ma elhatározta, hogy a legendát megörökíti, akkép, hogy Kinizsi szobrát a csonka-torony tetején állíttatja föl.

(A főváros története.) Budapest történetének megírása dolgában, mint közismeretes, nagy háborúság folyt a fővárosnál is, meg a lapokban is. Hozzászólunk mi is, mások is s egyesek talán keményen is. Ez mind helyénvaló. De most bele-szól a főváros hivatalos lapja is, amely állás fog-lal, kritizál, gunyolódik a vetelkedő tudósokkal. Ez már nem helyes dolog s talán perfidnek is állítható. Ép ezért készséggel nyomatjuk le Ballagi Aladár egyetemi tanár következő sorait, amelyek közlésére bennünket felkért:

Nyilatkozat.

A főváros közoktatásügyi bizottsága azon készségemet, hogy Budapest történetét minden díj nélkül írom meg, „árlejtésnek” nevezi, melynek

elfogadását a főváros méltóságával megegyeztethe-tőnek nem tartja (Lásd „Fővárosi Közlöny” mai száma). Engem tehát, amiért egy nagy mű megírására 25 évi munkásságom eredményét s ezen-tul még vagy öt évet életemből minden anyagi haszon nélkül feláldozni akartam, mint üzleti vál-lalkozót igyekezik megbélyegezni.

Minden értelmes és becsületes ember tudja, hogy a teljese ningen munká, mely minden árigéretet, minden pénzforgalmat, több vagy kevesebb díjat eleve kizár: nem lehet árlejtés; amiért is a főváros méltóságának figyelembe nem vétele miatt nekem adott leczkét, mint bármely erkölcsi testülethez méltatlant, ezen-nel visszautasítom.

A bizottság továbbá úgy akar föltüntetni, mint aki hivatalnol ajánlkozott valamely vállalatra s későn adta be az offert. Ezzel szemben kon-statálom, hogy a főváros megbízottja első sorban engem keresett fel s szőlított fel a munka megír-sára, a nélkül, hogy én valaha utána jártam volna. Ajánlatát egyszerűen a miatt nem fogadtam el, mert történelmi munkámat másodmagammal, még pedig velem homlokegyenest ellenkező irányu író-val együtt kellett volna írnom. Ily feladatra egye-dül csak üzletember vállalkozhatik. A történelem mindenkifőlott erkölcsi tudomány, mely nem türi meg az efféle megalkuvásokat.

Budapest, 1898. október 25.

Ballagi Aladár.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Holdkóros merénység. Megirtuk annak ide-jén, hogy Veágh János napszámos nyakszirtzen szurta a társát, Ziegler Ádámot, mert ennek husz krajczárral nagyobb napibére volt. Veághról a viz-gálat során kiderült, hogy holdkóros ember. A mai tárgyaláson Fried Vilmos dr. védő erre való tekin-tettel védelemre felmentését kérte, de a bíróság, az orvosok véleményének meghallgatása után Veágh Jánost másfél évi börtönre ítélte el.

— Korotnai másik bűnügye. Mikor a hírhedt halottrabló orvost elítélték, Pfeifer Alajos, vasuti hivatalnok, sikkasztás miatt vont a pörbe. Panasza szerint Korotnai a háziorvosa volt s mikor nagy-beteg lett, megörzés végett átadta neki állítólag 4570 forintnyi értékpapirjait megörzés végett, ame-lyeket aztán sohasem kapott vissza. A törvényszék csakugyan vád alá helyezte Korotnait, de a királyi tábla feloldotta e határozatot és pótvizsgálatot ren-delt el. Az új eljárás aztán Korotnait ártatlannak mutatta ebben a dologban és a törvényszék meg-szüntette a további bűnvádi eljárást. Ma foglalko-zott a királyi tábla az ügygel s a másodbíró is helybenhagyta a megszüntető határozatot.

— Magyar-román fogoly. Még két év előtt történt, hogy Pataky H. V. czég kölni képviselőjét, Waldapfel Jakabot csalás és sikkasztás czimén az odavaló törvényszéknél feljelentette. Időközben Waldapfel elköltözött Romániába s az ellene foly-tatott vizsgálatot pedig megszüntették. Erre a czég panaszával a budapesti törvényszékhez fordult, azon az alapon, hogy Waldapfel magyar alatt-való. Az új feljelentésre a vádlottat le is tartóztá-tták a magyar-román határon és október 5-én Budapestre hozták. A vizsgálóbíró e határozata ellen Bachrach Ernő dr. védő felebbezett, amely-nek folytán a törvényszék azt a határozatot hozta, hogy 6000 forint kauczió letétele esetén Waldapfelt szabadon bocsátja. Miután a védő az ovadéko-t le-tette, a foglyot azonnal szabadlábra helyezték.

SPORT.

Bécsi őszi lóversenyek.

(Távirati tudósítás.)

Az októberi meeting hatodik napján csak kisebb jelentőségű versenyek kerültek eldöntésre. A pro-gramm mégis érdekes sportra nyújtott kilátást mert minden versenyre egész csomó paripát nevez-tek. Ez a körülmény s a kellemes őszi idő szép számu közönséget csalt ki a versenyterre.

A versenyek csakugyan mindvégig érdeke sek voltak s a favoritok és outsidersok felváltva győztek.

A nap főfutama a 8000 koronával díjazott és 2800 méter távolságu Primás II. verseny volt melyben csupán három ló vett részt. Győztes egy

hosszal Főth Park lett, Shannon és Duna ellen. A kétversenyek versenyt kezdettől végig vezetve nagy stílusban az outsider Ravachol nyerte meg, több nagyratartott kétvést hagyván maga mögött. Azt hisszük, e ló még sokat fog beszélni magáról. A hadsereg őszi vadászversenyben tizenegy társával szemben Pongrácz százados Clarionja lett első, nyergében Bezerédy főhadnaggyal, míg második a Kreutzbruck főhadnagy által lovagolt Helf Gott lett.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladó-verseny. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Gr. Batthyány E. Álmós 61 kilogramm, lovagolta Huxtable.
2. Péchy A. Prosa 53 kilogramm, lovagolta Sharpe.
3. Br. Born F. Jurátus 53 kilogramm, lovagolta Wilton.

Futottak még: Mr. Reeves Nur Nenne 50 kilogramm, lovagolta Bulford S. Dr. Russo E. Mont Rose 55 kilogramm, lovagolta Cleminson. Wahrmann R. Tripoteuse 53-5 kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Biztosan fejhosszal első, egy hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 24, helyre 25 : 59 és 49.

II. Kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Gróf Sternberg Ravachol 55 kilogramm, lovagolta Peake
2. Mr. C. Wood Boston 56.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.
3. Wahrmann R. Round the Corner 56.5 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Dreher A. Arod 55 kilogramm, lovagolta Bulford S. Capt. Gaston Sándor 56.5 kilogramm, lovagolta Barker.

Bírói ítélet: Igen könnyen egy hosszal első, négy hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 67, helyre 25 : 155, és 50.

III. Primás II.-verseny. Díj 8000 korona. Távolság 2800 méter.

1. Mr. C. Wood Főth Park 50.5 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. Mr. Reeves Shannon 56.5 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Wahrmann R. Duna 49 kilogramm, lovagolta Peake.

Bírói ítélet: Küzdelem után egy hosszal első, két hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 9, helyre 25 : 33, és 35.

IV. Nyeretlenek eladó-versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Geist G. Sarkantyú 48 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. Mr. Janoff Banda 49.5 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Szemere M. Cecílie 48 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Egyedi A. Rangos 45 kilogramm, lovagolta Sands. Harkányi A. Netti 45 kilogramm, lovagolta Fynan. Mr. Newmarket Frou-Frou 45 kilogramm, lovagolta Slack. Br. Springer G. Lucifer 54 kilogramm, lovagolta Adams. Gr. Trauttmansdorff Jourfix 48 kilogramm, lovagolta Marsh. Br. Uchtritz Zs. Kynast 48.5 kilogramm, lovagolta Milne. Wahrmann R. Borvil 51 kilogramm, lovagolta Peake. Ugyanaz Pali 49 kilogramm, lovagolta Sydenham. Gr. Wenckheim I. Succesor 51 kilogramm, lovagolta Poole.

Bírói ítélet: Igen könnyen egy hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 14, helyre 25 : 37 40, és 155.

V. A hadsereg őszi vadászversenye. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 4000 méter.

1. Pongrácz száz. Clarion 67.5 kilogramm, lovagolta Bezerédy fhd.
2. Gr. Thurn T. Helf Gott 74 kilogramm, lovagolta Kreutzbruck fhd.
3. Weilenbeck fhd. Zápör 65 kilogramm, lovagolta Koziebrocki fhd.

Futottak még: Krause hdgy. Gararni 77.5 kilogramm, lovagolta Hasel fhd. Gróf Orsich Thekla 69 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Br. Korb Ossi 69 kilogramm, lovagolta Tereczky. Hoffmann száz. Miért ne 67.5 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Br. Korb Grobian 65 kilogramm, lovagolta br. Wiedersperg. Báro Ramberg Znic 60.5 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Gr. Merveidt Teretrár 63.5 kilogramm, lovagolta Helzer. Br. Korb Etoile 63.5 kilogramm, lovagolta Koziebrocki főhadnagy.

Bírói ítélet: Egy hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 42, helyre 25 : 80, 37 és 80.

VI. Gátverseny. Díj 2000 korona. Távolság 2400 méter.

1. Miklósfalvi ménés Gallitrac 55 kilogramm, lovagolta Hesp.
2. Herczeg Auersperg Tricky 63.5 kilogramm, lovagolta Williamson.
3. Janota Bzovski Alár 57.5 kilogramm, lovagolta istállófiu.

Futottak még: Okolicsány E. Alpár 66.5 kilogramm, lovagolta Buchenham. Gróf Kinsky Zs. Ills 60 kilogramm, lovagolta May.

Bírói ítélet: Könnyen hat hosszal első, hat hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 17, helyre 25 : 40 és 39.

VII. Októberi verseny. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Dreher A. Bussert 50 kilogramm, lovagolta Bulford S.
2. Wahrmann R. Statesman 62 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Br. Uchtritz Zs. Aga 55 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Futottak még: Gr. Festetics T. Doge 58.5 kilogramm, lovagolta Park.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 14, helyre 25 : 34 és 31.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Holosnyay Ambrus kecskeméti állami főreáliskolai, Romanecz Mihály pancsovai, Sáp József és Baranyi Balázs jászberényi, Varga Ferenc munkácsi állami főgimnáziumi, továbbá Fuchs Károly brassói állami főreáliskolai rendes tanárt jelenlegi minőségükben és állomáshelyükön a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába, Cseh Lajos, Czirmay József, Bajka Mihály és Ambrus Róza okleveles tanítókat, illetve tanítókat az alsó-csernátóni állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé, a földművelésügyi miniszter Sárkány Béla és Pazár István okleveles mérnököket a m. kir. folyam- és kulturmérnöki hivatalok személyzeti létszámába kir. segédmérnökökké. A belügyminiszter Lovrich Gyula joggyakornokot díjtalan fogalmazó gyakornokká a belügyminisztériumhoz, a budapesti adófelügyelő Kodesch Béla, Ragályi Kálmán, Ránki Elemér, Róth Mór, Bogdány Árpád, Torbik Károly, Mihalik József, Beráts Bertalan budapesti lakos napidíjasokat és Perényi Károly báró budapesti lakost, ideiglenes minőségű segélydíjas kezelési joggyakornokokká nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Mautner Adolf ingóságai V. Ferenc József-tér 6. október 26. Pacholek Károly ingóságai IV. Koronaherceg-utca 18. Üllői-ut 46. és Balassa-utca 5. október 27. Schwimmer Ferenc ingóságai X. Hédervár-utca 11. október 28. Schwarz Ignác ingóságai VIII. Práter-utca 66. október 27. Singer József ingóságai VI. Teréz-körút 25. október 26. Tauszig Pál ingóságai VII. Elemér-utca 8. október 26.

A vidéken. Péchy István ingóságai Nagy-Somkúton november 10. Jakab Illés ingóságai Zászlói pusztán (Kalocsa) október 31. Vizinger György ingatlanai Erzsébetfalva (Budapest) községhezánál november 22. Arany Salamon ingatlanai Erzsébetfalva (Budapest) községhezánál december 9. Bethlen Dezső gróf ingatlanai Borosjenőn november 9. Rudnyánszky György ingóságai Felső-Attrakon (Galgóc) november 10.

Pályázat. (Budapesti Közlöny 245. sz.) A szegedi itélőtáblánál irnoki állásra lehet a folyamódásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Figyelemztetésül szolgáljon, hogy fertőző-betegségek elleni legjobb óvszer a

COGNAC.

Ezt a célt csakis elősmert jó gyártmánnyal érhetjük el, miért is a többszörösen kizárólag disz-oklevelekkel kitüntetett és általános kiterjedtségnek örvendő régi és jó hírnevű

Gróf Keglevich István utd.

czég gyártmánya.

*, *, *, *, *, Extra, *, *, *, * és V. S. O. jelzésű minőségekben, melyek mindenütt kaphatók, leginkább ajánlhatók.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Katángy-Naptár-a

1899-re,

melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni hirdetések közlésére a legalkalmasabb.

Hirdetéseket elfogad: az Országos Hírlap kiadóhivatala VIII. ker., József-körút 65. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, október 25.

	okt. 25. centa	okt. 24. centa.
Buza decemberre	76 ³ / ₈	77 ¹ / ₈
" májusra	74 ³ / ₈	78 ¹ / ₈
Tengeri decemberre	38	38 ³ / ₈

Chicago, október 25.

	okt. 25. centa	okt. 24. centa
Buza decemberre	68 ³ / ₈	72
Tengeri decemberre	32 ¹ / ₈	32 ³ / ₈

Budapesti kereskedelmi és iparkamara.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma tartotta első ülését a megalakulás után. Mindenekelőtt Lung György fővárosi tanácsnok, aki a kamarai választásokat vezette, jelentést tett arról, hogy a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta Láncoz Leonak a kamara elnökévé, Hüttl Tivadarnak a kereskedelmi osztály alelnökévé és Légrády Károlynak az ipari osztály alelnökévé történt megválasztását.

Majd küldöttséget menesztettek az elnökségért, amelyet, amidőn a teremben megjelent, élénk éljenzéssel fogadtak.

Lung György tanácsnok üdvözlő beszéde után az új elnök, Láncoz Leo országgyűlési képviselő foglalta el az elnöki széket és nagyszabásu beszédet tartott, amelyben kifejtette azokat az irányelveket, amelyeket a kamara elnöksége az új ciklusban követni szándékozik. Mielőtt azonban beszéde tulajdonképeni tárgyára tért volna, köszönetet mondott a megválasztatásában nyilvánuló bizalomért. És amikor újból elfoglalja helyét, az első, ami benne megszólal, a hazafias bánat szeretett királynénk elhunytá fölé. Jelentést tesz a kamarának a gyász napjaiban tett intézkedéseiről, amelyeket a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett.

E megemlékezés után áttért elnöki megnyitójára.

A helyzet, — ugymond — amelyben a kamara újból megkezdte működését, nem épen kedvező. Statisztikai adatok igazolják, hogy valódi ipari lendületről nálunk alig lehet szólni. Magyarország a stagnálás útján van. Ennek egyik főoka az, hogy országunk gazdasági erőforrásai még nincsenek kitarva. E tekintetben különféle követelményeket kell sürgetőleg hangoztatni. Ilyen követelmények: a budapesti kikötő és a Duna-Tisza közti csatorna létesítése, a hajai híd megépítése, a raktárházak felállítása, Dalmácia bevonása kereskedelmünk érkészféréjébe, kivitelünk fejlesztése kelet felé a végül egy nagyszabásu ipari akció megindítása, amely arra irányuljon, hogy egy intézmény létesüljön, amely függetlenül a kormánytól, tisztán csak az ipar- és kereskedelem érdekeinek előmozdításával foglalkozzék. Reméli, hogy alkalma nyílik az eszméket illetékes helyen fejtegetni. De amidőn így előtérbe helyezi a nagyipar fontosságát, távolról sem feledkezik meg a kisiparról, sőt nagy súlyt helyez a kisipari oktatás fejlesztésére, a tanoncüzgyre és a segéd- és mester iskola felállítására. Fontosnak tartja a motoros erőkihasználását a kisipar részére egyesülés útján és sürgetendőnek az ipari kataszter bevételeit. De a kisipar csak úgy fejlődhetik igazán, ha segítségére lesz a nagyipar s azért ennek a fejlesztésében látja legbiztosabb alapját a kisipar jövőjének. A stagnálás egy másik oka az, hogy kiegyezésünk Ausztriával még nem jött létre. Nem akar kiterjeszkedni a kiegyezési tárgyalások megkezdésére, bele kell nyugodnunk azokba úgy, ahogyan a törvényhozás asztalán vannak, még akkor is, ha jobbat is el tudunk képzelni. Késztelen, hogy a javaslatokban számos előny foglal-tatik, de számos sérelem is, s e tekintetben utal különösen a bennünket fenyegető pénzügyi károokra. És mindezek dacára mégis sürgetnünk kell a kiegyezés létrejöttét, mert ennek halo-

gatása már is olomsúlyként nehezedik reánk. A legközelebbi kamarai ciklusnak egyik kiváló fontosságú feladata lesz: előkészítése az 1903-ban lejárató nemzeti szerszerek megújításának annyival is inkább, mert a jelenleg érvényben levő szerződések épséggel nem szolgálnak a magyar kereskedelem javára. A pangásnak további lényeges oka az a hiány, amelyben az intellektuális erők tekintetében szenvedünk. Ifjúságunk még most is különös előszeretettel tódul a lateiner pályák felé, pedig oly fontos társadalmi osztályt, mint amilyen az iparosok és kereskedők, nem lehet bevándorolt, idegen elemekből konstruálni. Szól azután a kamarai intézménynek, főleg pedig a kamarai választások hiányáról, amelyek nem engedik, hogy a kamarában a különböző csoportok érdekei megfelelőleg képviselve legyenek. Az elnökségnek ezentúl is az lesz a törekvése, hogy a kamara tekintélyét, amennyire lehet emelje és az elnök bizik abban, hogy a tagok erőiket mindenkor a kamara erősítésére fogják felhasználni a tartózkodni fognak az erők szétforgácsolásától. Ha beszédében — jegyzi meg végül az elnök — pangásról beszélt, ez nem ok arra, hogy elcsüggedjünk. Magyarországnak megvannak az előfeltételei, hogy virágzó ipara és kereskedelme lehessen. vannak természeti kincsei, vannak intelligens lakosai, és ő reméli, hogy a kamara tagjai segítségére lesznek abban a nagy munkában, amelynek célja Magyarország gazdasági életének fölvirágoztatása.

A nagyérdemű beszédet a kamara éljenzéssel fogadta és öt perczre felfüggesztették az ülést.

Szünet után a napirend tárgyalása következett volna, de az idő előrehaladása miatt ez a jövő ülésre maradt.

Ipar- és kereskedelem.

Bányatársaságok fuziója. A salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság igazgatósága ma délben tartott ülésében elfogadta a Magy. által. közszénbánya társasággal való fuziót. Hét darab Magyar általános közszénbánya részvény helyébe egy darab Salgótarjáni részvényt adnak, amelyek 1901-től fogva részesednek a jövedelemben. Mielőtt a megállapodás a Magyar általános közszénbánya részvénytársaság közgyűlése által elfogadtatik, a Salgótarjáni is közgyűlést hív össze az új részvények kibocsátásának elhatározása végett.

Kőbányai sertéspiacz, okt. 25. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 49—50 krig. Közép (páronként 251—320 krigig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 250 krigig terjedő súlyban; 51—51.5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 krig. felüli súlyban 49—50 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 48.5—49 krajczárig Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 48—49 krajczárig. Sertéslétszám. 1898. okt. 23. napján volt készlet 42518 darab, okt. 24-én felhajtott 241 db, október 24-én elszállított 542 darab, október 24-ére maradt készletben 42217 darab. A hizott sertés üzlet irányzata lauyha.

Budapesti konzum-sertésvásár, okt. 25. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. okt. 24-én érkezett 1131 drb. Készlet 118 darab, összes felhajtás 1249 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 779 drb, elszállítatlan maradt 440 drb. Napi árak: 120—180 kilós 47—50 kr, 220—280 kilós 49—51 krajczár, 320—380 kilós 50—51 kr, öreg nehéz 47—50 krajczár, malacz 43—45 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti borjувásár, október 25. A mai vásárra felhajtottak 397 drb belföldi 60 darab rugott élő borjut, továbbá 33 darab bécsi öltött borjut. Napi árak: Belföldi élő borju 38—46 forint, kivételesen 48 frt, 100 kilonként rugott borju 18—23 forint, 100 kilonként. Bécsi öltött borju 48—58 forint, kivételesen 60 forint 100 kilonként.

Pénzügy.

Oszták-magyar bank. A bankhitel igénybevétele október hó harmadik hetében csökkent. A váltóleáramlás 6-23 millióval, a lombard 0-66 millióval emelkedett és a bankjegyforgalom 8-51 millióval apadt. A forgalomban lévő adóköteles bankjegyek mennyisége 8-93 millióval kevesedett és október 23-án 6-01 milliót tett ki.

Közlekedés.

A baja-bátaszéki áthidalás. A baja-bátaszéki vasúti összeköttetés tudvalevőleg hosszabb idő óta foglalkoztatja az érdekelt vidékek lakosságát. A múlt hónapban Baján értekezlet volt ez ügyben, mely elhatározta, hogy memorandumot nyújt át egy a kereskedelemügyi miniszternek, mint a miniszterelnöknek. Ezt a memorandumot ma adta át egy nagyobb küldöttség, amelynek id. Perczel Miklós Baranya vármegyei nyugalmaszott főispán volt a vezetője. A miniszterelnök délután fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a kormány már régebb óta foglalkozik ezzel a kérdéssel s azon nevetben van, hogy a vasútvonal kiépítése egy kereskedelmi, de közgazdasági szempontból is nagyfontosságú kérdés. E tekintetben tehát véleménykülönbség az érdekelt vidékek és a kormány között nincs, s csak abban lehet, hogy vajon ezen sürgős kérdés valóban e perczen aktuális-e és mily szempontból az. Az érdekelt tényezők még hadászati szempontból is hangsúlyozták az áthidalás szükséges voltát s ez esetben a közgazdasági szempontok sorrendjében háttérbe szorulnak. A kormány érzi, tudja az áthidalás fontosságát, foglalkozik a dologgal s azon lesz, hogy mielőbb testet öltön ez az ügy. A küldöttség azután Dániel Ernő bárónál tisztegett, aki szintén úgy nyilatkozott, hogy az áthidalásnak kereskedelmi s általános forgalom szempontjából való nagyfontossága elől a kormány maga sem zárkozik el s behatóan foglalkozik a kérdés tanulmányozásával, de a vasútépítés terén az államnak nagy engagemntjai vannak, itt van a székely és galicziai vasutak ügye, melyek hadászati szempontból fontosak s más áthidalási ügyek is, melyeket minél előbb létesíteni kell. A maga részéről mindent elkövet a baja-bátaszéki vasúti összeköttetés létesítésére, fix terminust nem mondhat, de megnyugtatta a küldöttséget, hogy a kormány át van hálva az összeköttetés szükségességétől s mielőbb lehet, hozzá is fog a terv megvalósításához.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, október 25.

A Lloyd-kávéház néptelen!

Nagyon természetes, hogy a hausse-mozgalom ma megállapodásra jutott. A tőzsde-kávéház vendégei ugyanis, a bátor és rendíthetetlen vevők, csak gyéren gyülekeztek.

Pedig ma is kínálkozott szálláridító körülmény quantum satis. Csak a legfontosabbakat említtük:

a) A külföldi piacok hausseiroztak: New-Yorkban egy és fél centet, Londonban egy pennyt, Liverpoolban kétvenczard pennyt tett az árjavulás.

b) Budapestén a napi felhozat buzában egészben 12.625 métermázst tett;

c) a malmok összevásároltak 60.000 métermázsa buzát, közte 7000 métermázsa idegen árut 10—15 krajczárral magasabb áron;

d) 10 forint 70 krajczáros ár (?) is előfordult az eladási jegyzékben;

e) az amerikai visible supply 260.000 bushellel csökkent;

f) felmondás ma nem volt;

g) a Fashoda kérdés még mindig ijesztget.

Volt tehát „impulzus” bőviben és mégis... Mégis alig hogy fentarhatta a márcziusi buza 9 forint 70 krajczáros tegnapi árfolyamát, mégis a spekuláció dédelgetett kedvence, a rozs, 10 krajczárt veszítve, 8 forint 25 krajczárnál, a tengeri 4 krajczárt, 4 forint 72 krajczárral zárul. Csak a zab változatlan 5.98—6 forint. Az októberi buza 1—2 üzletkötés után 8 krajczárral alacsonyabb kurzuson: 9 forint 50 krajczáron zárul.

Mindez pedig kizárólag az outsidersok távolmaradásának tulajdonítható.

A többi cikkben kevés forgalom volt változatlan árak mellett. Rozsért 8 forint 10 krajczárig, árpiért 6 forint 60 krajczáig, zabért 6 forintig, ó-tengeriért 5 forint 60 krajczáig terjedő árakat engedélyeztek.

A októberi határidőkre nézve holnap van az utolsó felmondási nap és ennél fogva ma felszólították a feleket, hogy este 5 óráig nyújtsák be engagemntjukat.

Kevesen reflektáltak e felhívásra és jellemző, hogy míg szeptemberben az utolsó felmondási nap előtt éjfélig folyt a lázas munka az áruleszámoló irodánál, hogy idején elkészülhessenek a híres „bombával”, addig ma már este fél 6 órakor mélyen aludtak a girohivatalnál. Meglepetés tehát alig lesz holnap.

Előfordult készára-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 10.30 frton, 1500 mm. 80 k. átlag 10.70 frton, 1000 mm. 79 k. átlag 10.70 frton, 1500 mm. 78.5 k. átlag 10.70 frton, 3000 mm. 78 k. átlag 10.70 frton, 200 mm. 78 k. átlag 10.65 frton, 100 mm. 79 k. sárga 10.35 frton, 100 mm. 79 k. átlag 10.20 frton, 100 mm. 77.7 k. 10.20 frton, 100 mm. 75.8 k. 10.25 frton.

Pestvidéki: 1000 mm. 79.2 k. 10.55 frton, 1000 mm. 78.2 k. 10.55 frton, 100 mm. 79 k. kevert 10.30 frton, 400 mm. 79 k. 10.20 frton, 100 mm. 79.5 k. 10.45 frton, 500 mm. 78.5 k. 10.55 frton, 350 mm. 77.7 k. 10.35 frton, 700 mm. 76.5 k. 10.20 frton.

Fehérmegyei: 1000 mm. 78 k. 10.42.5 frton, 300 mm. 78 sárga 10.35 frton.

Bácskai: 2400 mm. 73.2 k. 9.95 frton.

Bécskerei: 3700 mm. 75.4 k. 9.70 frton.

Mindszenti: 3700 mm. 78.7 k. 10.40 frton.

B.-Aimási: 1000 mm. 73.5 k. 9.75 frton.

Felsőtisza: 900 mm. 75 k. 10 forinton, 100 mm. 80 k. 10.50 frton.

Dunai: 1700 mm. 75.6 k. 10 frton, 750 mm. 73 k. 9.60 frton.

Bánsági: 1800 mm. 77.5 k. 10.07 forinton.

Raktáru: 1800 mm. 76 k. 10.20 forinton,

Romániai: 4000 mm. 77.5 k. transito 8.50 forinton.

Szerbiai: 3000 mm. 76.5 k. transito 8.40 frton, 2000 mm. 76.5 k. transito 8.35 frton. Mind három hónapra.

Rozs. (uj) 100 mm. pestvidéki 8.15 frton, Budapestén készpénzben.

Zab. (uj) 200 mm. elsőrendű Budapest 5.90 forinton, 200 mm. elsőrendű Budapest 5.75 frton, készpénzben.

Tengeri. (ó) 200 mm. oláh Budapest 5.55 frton készpénzben.

Árpa. (uj) 300 mm. takarmány Budapest 6.50 frton készpénzben.

Hivatalos készárajegyzések.

Áru	Mennyiség	Mértékegység	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-ára	
			frtól	frtíig	frtól	frtíig
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	9.35 10.—
			76	10.05 10.15	77	10.20 10.25
			78	10.30 10.40	79	10.45 10.50
			80	10.55 10.60	81	—
" "	" "	pestvidéki	74	—	75	9.80 9.95
			76	10.— 10.10	77	10.15 10.20
			78	10.25 10.35	79	10.40 10.45
			80	10.50 10.55	81	—
" "	" "	fehért.	74	—	75	9.85 10.—
			76	10.05 10.15	77	10.20 10.25
			78	10.30 10.40	79	10.45 10.50
			80	10.55 10.60	81	—
" "	" "	román	77	8.30 8.40		
			76	8.25 8.30		
Rozs	" "	elsőrendű	70—72	8.15 8.20		
			másod.	8.05 8.10		
Árpa	" "	takarm.	60—62	6.30 6.50		
			63—64	6.80 7.60		
" "	" "	sörfőzésre	64—66	7.80 8.70		
Zab	uj	—	39—41	5.75 6.10		
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55 5.65		
			—	5.50 5.55		
Rozs	ó	káposzta	—	12.25 12.75		
			—	—		

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárulása		Létszámolt árfolyamok
		október 25-én	október 24-én	
Buza	október	9.55	9.60	9.50
	november	—	—	—
	márczius	9.75	9.60	9.61
Rozs	október	8.15	8.25	8.20
	november	—	—	—
	márczius	8.28	8.30	8.23
Tengeri	október	5.50	5.60	5.60
	november	—	—	—
	május	4.74	4.76	4.75
Zab	október	5.85	5.95	5.85
	november	—	—	—
	márczius	5.98	6.—	5.99
Repcze	augusztus	11.70	11.80	12.80

Előfordult határidőkötések.

Déli tőzsde. Buza márczius 9.79—81—72—9.78, október 9.55. Rozs márczius 8.35—36—8.29. Tengeri május 4.76—75—77—4.75. Zab márczius 6.—5.99—6.—5.99.

Déli tőzsde. Buza márczius 9.74—76—69—9.70, október 9.50. Rozs márczius 8.30—8.26. Tengeri május 4.74—4.72. Zab márczius 5.99—6.—5.95. Repcze augusztus 12.80.

A szerkesztésért felelős: Kálnoky J. b. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 25-én.

Állampapírok.		penz	ár			penz	ár			penz	ár			penz	ár
Aranyjárdék		119 40	119 90	4% ugyanaz visszaf. 210 kor. .		59	100	Magyar általános tkpénztár. . .		315	320	Első magy. gyapjúm. és bizt. r.-t.		425	430
Koronázási j. ár. adóment. 4% .		57 10	98	5% Aradi polg. táptár. 40 évre .		100	100 50	Magy. orsz. központi tkpénztár.		80 5	810	Első magyar részvényserfőződe		1325	135
Koronázási j. ár. adóment. 5% .		31	83 50	5% Erdélyi m. jelzáloghitelb. .		100	101	Pesti hazai első takarékpénztár.		3125	8150	Első magyar sertéshizlalo r.-t. .		260	265
1898. évi államp. aranykölcsön 4%		100	101	4% ugyanaz		98 50	99 50	e) Biztosító társaságok.				Első magy. szállítási váll.		145	154
1898. évi		100	101 50	4% Horv.-szlav. orsz. jelz.-b.		100 50	101 25	Bécsi biztosító társaság		210	220	Első magyar szálloda r.-t.		235	240
Vasútpénztár. ár. adóment.		100 50	90 50	5% Nagyszécheni áll. takarékp.		101	105	Bécsi élet- és j. bizt. intézet		270	280	Első pesti spádium és csontl. gy.		136	140
1870. évi nyeregművelés		151 50	162 50	5% Nagyszécheni földhitelintéz.		103 50	105	Első magyar áll. bizt. társaság.		3640	3575	Fiumei rizsh. és rizskam. gyár.		1505	150
Magyar nagyb. k. k. k.		101 25	101	3% Osztrák földhitelint. ny. k.		120 60	121 50	Fonciere pesti biztosító intézet		110	115	Gschwindt-féle szeszgyár		465	475
Horv.-szlav.		100 75	101 50	5% Temesvári első tkpénztár.		100	101	Lloyd magyar visztonbiztosító t.		83	85	Kőbányai királyi szeszgyár		9	10
Magyar földherment. k. k.		98	97	4% ugyanaz		99 25	100	Magyar jég és visztonbiztosító r.-t.		73	75	Kőbányai polgári szeszgyár r.-t.		81	82
Horv.-szlav.		97	98					Nemz. baleset- munkásbizt. r.-t.		140	143	Magy. csukoripar. r.-t. B. előjogos		133	153
Tiszai és szegedi ny. k. k.		138 50	139 50					Pannónia visztonbizt. intézet		825	850	Magyar fém- és lámpaárugyár		130	130
Aranyjárdék. adóment. o. z. r. .		119 75	120 25									Magyar villamosági r.-t.		13	131
Koronázási j. ár. adóment. o. z. r.		101 25	101 75									Nemzetközi villamosági társ. . .		318	320
Államsorsjegyek 1894. évbeli . .		165	166									Nemzetközi waggonsk. r.-t. . . .		595	605 32
1890. évi		140 50	141 50												
1890. évi		158 50	159 50												
1891. évi		155	156												
6% Bolgar államp. zálogkönyv.		109 50	110 50												
5% Szerbiai ny. k. k.		110	111												
3%		103	104												
4% Budapesti lóv. közs.		97 75	98 75												
4% Temes-bérgyógy vízszab. l.		97 50	98 50												

923.—T. 1898. sz.

Hirdetmény.

A folyó évi október hó 7-ik napján tartott tanácsülésen a tőzsdetanács elhatározta, hogy egy új tőzsdeépület céljaira alkalmas telek megszerzése céljából a szükséges lépések tetessek meg.

Fölhivatnak tehát azok a telektulajdonosok, akiknek a főváros IV., V., VI. vagy VII. kerületében megfelelő térmértékű és alkalmas fekvésű telkük van, hogy a mennyiben telkük eladására nézve a tőzsdetanácsal alkuba bocsátkozni hajlandók, e szándékukat a tőzsdetanács titkári hivatalában (Mária Valéria-utca, tőzsdeépület) írásbelileg bejelenteni sziveskedjenek.

A bejelentéshez a városi szabályozást is feltüntető helyszínrajz mellékelendő (ölben fölvéve 1:720).

Megjegyeztetik, hogy alku tárgyát csakis olyan telek képezheti, amely a felsorolt kerületek belterületén fekszik s 1800—2200 négyszögöl-területtel bír.

Budapest, 1898. október hó 25-én,

A tőzsdetanács.

Koh-i-noor

a legjobberedetű angol alkalmatosságokból, a legszababban 6; legelőgásabban előállított kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyen futók — sőt nagyban kereskedőknek igen alkalmas és egyenkint

Dénes és Társa
üzég Budapest, Váci-körút 61.
Ugyanitt ugyanon berendezett amerikai teli kerékpár-kola, mely esténként 8—12 óra között, ezen idő alatt tanulók kizárva, a legelőgásabb társaságok, kerékpárosok találkozóhelye és a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szórakozásnak ozeniskola megtekintésére a t. cz. közönséglelészírvélyesben meghívni. Kerékpár megörzési és jökarban tartási intézet. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

3 tucsat 5 forintért
valódi francia
Gummi
vagy
Halhólyagot
a legfinomabb minőségű szálalatt a Nagyban gummiárak rakár IX. ker., Úllóit ut. 21. szám. Székfűtés titoktartás mellett utánvétellel, nem térszárakért a pénz visszaadatik.

BUTOR
készpénzért
ugyszintén
részletfizetésre
legjólutóbb árak mellett kaphatók
GONDA S.
butorraktárban,
VII. István-tér 7.

Gyökere szőlővesszők

fajtiszták, jégverés és peronoszpóra-mentesek, kaphatók őszi vagy tavaszi ültetésre

PÓLYA BÉLA

p.-szondai szőlőtelepéről (vasut, posta Szolnok.)

Európai gyökere vesszők ára ezrenként:

Csemege-vesszők 25 ft.
Bor-fajoké 20 ft.
Riparia pontalison ojtott gyökere vesszők fajkülönbség nélkül 150 ft.

Árak Szolnokon vasutra feladva értetnek. Kúldés utánvétellel.

FŐBB FAJOK. Csemege: Chasselas fehé és piros, (ropogós gyöngy szőlő), góhér, korán érő finom Madeline angerine, passatutti stb. Bor-fajok: Olasz rizling, nemes kadorka, török szőlő, muscat lunel, bakar stb.

Csak elsőrendű minőségek szállítanak.

MINDENÜTT KAPHATÓ

RÉTHY FELE

PEMETHÜZKORKA

LEGJOBB
reklamség
kóhó és
búruellen.

1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentve 1 ft 50 kr.
Szállítás: Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán.

BUTOROK

részletfizetésre
legjólutóbb árakon

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél
Budapest, Teréz-körút 8.

Szinházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígzház	Népszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Csütörtök	Pry Pál	A troubadour	A halókocsik ellenőre	A szultán	A krokodilus	A dolovai nábob lánya
Péntek	Pietro Caruso Bűnhődés	A bűvös vadász	A végrehajtó	A varázsgyűrű	A gésák	—
Szombat	Pietro Caruso Bűnhődés	Faust	Aeneas papa	Nagyapó	Tíz év Báránykák	Rozenkranz és Guldenstern
Vasárnap d. u.	A velencei kalmár	—	Mozgó fényképek	Lili	Molnár és gyermeke	—
Este	Pietro Caruso Bűnhődés	A királymondta	Aeneas papa	A piros bugyellár	Corignanók válópöre	—

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. október 26-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 176. Havi bérlet 24

Antonius és Cleopatra.

Tragédia 5 felvonásban. Írta Schakspeare. Fordította Szász Károly.

Személyek:

Marcus Antonius Octavius Caesar
Marcus Aurtilius Domitius
Dercelas
Eros
Scarus
Demetrius
Philo
Macenas
Cleopatra
Octavia
Charmian
Iras

Szacsavay Ivánfi
Szigeti Imre
Borcsényi Paulay
Abonyi Somló
Gyenes Nádai B.
Kőrösmészai Jászai M.
Cs. Alszegi Rákosi Sz.
Nagy L.

Kezdet 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha Lúiza asszony mint vendég

A nagyapó.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 szakaszban. Írta Szigligeti Ede. Zenéjét szerzte Doppler Károly.

Személyek:

Peterdi Bojt
Agnes, neje
Zsuzsi, leányuk
Hafaela
Kiss Tamás
Anna, felesége
Gyula
Nagy János
Farkas
Jakab, szolgája
Ulasi
Rózi
Baba
Péter

Szabó A.
Horváth Siposné
Blaha L.
Blaha S.
Gondos Izsóné
Kiss M.
Tollagi Imbinyky
Ujvári Tornyai
Vidorné Delné
Várnai

Kezdet 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

A vasgyáros.

Színmű 5 felvonásban. Kezdet 7 és fél órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 106. Havi bérlet 13.

Mignon.

Regényes opera 3 fejr. Zenejét szerzte Thomas A. Szövegét Goethe „Meister Vilmos tanuló-évei” című regénye után írta Carré és Barbier. Ford. Örmay.

Személyek:

Meister Vilmos
Lothario
Laertes
Fridrik
Jarno
Mignon
Philina

Arányi Takács
Dánoki Payer M.
Kernai Hügermann
Blüthner

Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

798. szám. 793. szám.

A végrehajtó.

Bohózat 3 felvonásban. Írta Sylvane és Artus. Fordította dr. Bédli Izor.

Személyek:

Chéradame
Octavie
Brocatel, ügyvéd
Antoinette
Largilette
Piauparet
Kapitány
Cyprienne
Marie-nne
Zélie, szakácsné
Hendörbirtos
Börzsoiga
Justine

Hegedűs
Nikó L.
Géth
Molnár R.
Szérmay
Gyöngyi
Gál
Deli E.
Boross
Makroczy
Magyar
Romszék
Munkácsy

Kezdet 7 és fél órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Corignanék válópöre.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Rolle Georges és Gascogne Jean. Fordította: Peterdy Sándor.

Személyek:

Corignan
Escalquens, ügyvéd
La Ferté-Mortin
Montabert
Des Olivettes
Reoston
Cicero
Tourtel
Törvényszéki szolgá
Prosper irodaszoiga
Pátekódt
Hubert
Castorine
La Ferté-Mortinné
Agatha
Lucie

Boross
Vidor
Szilágyi
Márai
Fárad
Görth
Rózságyi
Kardos
Tóth
Miklósi
Bessenyei
Varga
Láncz Etele
Sz. Szilágyi
Aranyossy
Gros V.

Kezdet 7 órakor.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kötly egyetemi tanár urak által gyógykezelésre ajánlott

„Góliát-Malátasöre

Idegbajok, vérértégenységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Magyar Borpincze

palackborzának főáradója

V., Mérleg-utca 4. szám,

főkarúda

VII., Erzsébet-körut 56. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves figyelmét kiűző palackborainkra felhívni: fehére és vörös asztali borok 35 krtól kezdve palackkal együtt, ugyancsak az ország előkelő és jelentékeny termelőinek fájborai nagy választékban kaphatók. A Dörögsei Kegyes Tanítórend eredeti töltésű palackozott borainak, valamint Lonszky Adófi tokaji aszú- és szomorósi borainak főlerakata.

Telefon-szám 415.

Radó és Zarsa

Budapest, V., Mérleg-utca 4. sz.

Rumburgi

vásznat

hamisítatlan elismert legjobb gyártmányt ajánl eredeti gyári árakon közvetlenül magánfeleknek (közvetítés kizárva)

Brosch József,
Rumburg, Csehország

Minták kíváncsra ingyen.

Meidinger kályhagyár

EHRlich J. és H.
Budapest és Bécs.

Budapest, IX., Lónyay-utca 17. szám.

Meidinger töltő- és szabályozó-kályhák.
Kaszárnya-kályhák Siemens-Ehrlich-szá-
badalma szerint. Meidinger-califire-
sek cserépburkolattal, új szerkezettel.
Központi légfűtések és szellőzők.

Száz forintot

kap az, aki egy tisztességes, jó megjelenésű embert álláshoz juttat. Az illető beszélni és írni magyarul és német nyelven. Elfogad bármilyen felügyelői, üzleti, pénztárnoki, vagy hasonló állást. Címe a kiadóhivatalban, esetleges leveleket „Megbízható” jelző alatt a kiadóhivatal továbbítja.

A legszebb

Magyar Könyv!

Az összes magyar műkritikusok egyhangú véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadása.

A legnagyobb negyedrét alakú, pompás díszkötésű mű, tizenhatszáz fényképes (Heliogravur), tizenötöt autotipikus színes műmelléklettel és harmincas színesképpel foglalt magában.

A képeket a nagybányai művészkolónia tagjai festették:

FERENCZY KÁROLY, GRÜNWALD BÉLA
RÉTHY ISTVÁN, HOLLÓSI SIMON és
THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű ára fényes vászon-díszkötésben

— 24 forint. —

A sajtó nyilatkozatai a műről:

„A könyv formájáról, úgy gondolom, szó nélkül elismerjük, hogy ez a legszebb magyar könyv. A Franklin-Társulat s a müncheni I. és II. Meisenbach cég remekelt ezzel a munkával, melyben a szöveg nyomásánál csak a képek gondosabb s az eredeti képekkel csak a reprodukciójuk szebb. Ezek a képek meg fogják lepni mindenkit, mint ahogy a Révai-ék külön kiállításán meg is láptak a meghívottak, akik első nap idegenül fordultak el a gyönyörű különlegességtől, másnap azonban eljöttek rájuk lecsatolni.”
Magyar Hirlap.

„Ez a kiadás igazán művészi alkotás és a magyar írók is bátran kiálthat vele.”
Budapesti Hirlap.

„Kiss Józsefnek összes költeményeit adták ki Révai Testvérek egy olyan kötetben, aminőhöz hasonló fényes talán még nem produkált a magyar könyvészet.”
„Országos Hirlap.”

„Diadal és büszkeség a magyar irodalomnak, hogy a kiadók becsüvált ily magas fokon láthatjuk Mintha költői ábrándot valószínűleg meg a munka, egy irodalmi lelkesen csüggedt nemzeti ábrándját, mely költőt a díszesség fényében öhajlja látni. — Ezzel az érzelmi forgatással a Révai Testvérek kiadásában megjelent díszes kötet, mely elegancia és művészeti érték tekintetben párhuzamot áll a magyar könyvpiacon s mely a világ legelőkelőbb könyvpiacon is megkülönböztetett tiszteletre tarthat számot.”
Magyarország.

Mint hogy az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala módot akar nyújtani, hogy előfizetői ezt a legszebb magyar könyvet könnyű szerrel megszerezhessék, a kiadóhivatal oly megállapodást létesített a mű kiadójával, mely lehetővé teszi lapunk t. olvasóinak, hogy a művet csekély havi részletfizetésre megrendelhesék.

Egymásután fizetendő 2 rtos havi részletfizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hirlap” előfizetői, ha a munkát az alábbi rendelőlapon megrendelik és a megrendelő lapot az „Országos Hirlap” kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP”

kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-körut 65.

Az „Országos Hirlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadójától Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól.

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 rtórtól és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 rtót mindaddig a munka kiadójának Budapesti fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet:

Név és állás:

Ezen rendelőlap levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hirlap” címére küldendő.

A mi téli kabátaink

feltűnést keltenek.

Egy elegáns öltöny 12 ft, téli kabát 14 forint és feljebb az „Angol szabó”-nál Kohn Heilmann és fia, Budapest, Károly-körut 12. földszint és első emelet kaphatók Szabott árak. Tessék a címünkre figyelni!

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár

Ha a hirdető ezimét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szevényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levélgjegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

észére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Gy. Balásovits György** nagytűzde,
II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** süzkereskedése,
IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szantó Mór**, dohánytűzde,
IV. „ Farsich-bazár **Déval József**, dohánytűzde,
IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsch A. J.** dohánytűzde és újságráda,
V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** süzkereskedése,
V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohánytűzde,
V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka**, dohánytűzde,
V. „ Cipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohánytűzde,
VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer nővérek**, dohánytűzde,
VI. „ Andrássy-ut 48 szám **Rohoczy Ilona**, dohánytűzde,
VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Róza**, dohánytűzde,
VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Freud J.** dohánytűzde,
VIII. ker., a Nemzeti színház bérk. **Sopronyi V.** dohánytűzde,
s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadotnak.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Egy fiatal ember, egy komolyabb kora függellen, hogy vele szabad idejét kollemlen eltölthesse. Csakis független, intelligens hölgyektől eredő ajánlatot „Tartós barátság“ jellege alatt a kiadóhivatalba kér. Diszkrétio természetes. 6833—1

Szókém. Na, tudod már az újságot? Vasárnap délutánra okvetlen minden körülmények között elvárják. Ő most nincs itthon, amiért képzelted, hogy nem haragszom. Irj, vagy telefonálj imádó Barnádnak. 6634—1

Sili. Levelét megtapintam, melyből azt látom, hogy már nem szeretlek. Tudom ugyan, hogy mi az oka az elhidegülésnek, de nem is tartom, azt érdekesnek kutatni. Sok álmatlan éjszakának és kínos perceknek lett okozója szerelmem. De mintán látom, hogy én a gordiusi csomót szintén kardvágással bontja szét, nem marad más hátra, mint átkozni ostobaságomat, mely a szerelembe bele vitt. Adjon az Isten önnek jövőben több állhatatosságot. Gaston. 6644—1

Francia zászló alatt szenzációs utleírás másodikk kiadásban megrendelhető minden könyvkereskedésben. 2178—1

VII. kerület, József-körút 65. szám.

HAZASSÁG.

Nősülni óhajtott egy 32 éves iparos, oly 20—25 éves leánnyal szeretne e célból megismerkedni, vinek 3—4000 frt hozománya van. Leveleket a kiadóhivatalba kér „Szerencse“ jellege alatt. 6528—2

ÁLLAST KERES.

Gazdasági számtartó, keresek délmileg is gyakorolt, német-magyar levelező, nagyobb gazdaságban állást keres, hol a gazdasági belső teendőket is elvégzi. Ajánlatok „Gazdasági számtartó“ jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6578—3

Ökleveles óvónő, kinek jó gyakorlata van és ki-kezik, órák adására, esetleg félnapra ajánlkozik gyermekek mellé, elemi osztályokra is előkészít. Czím a kiadóhivatalba. 6118—3

Keresetetik egy a kettős könyvelésben jártas comp-torista 50 frt fizetéssel egy divat üzletbe. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „O“ jellege alatt. 6542—3

Joghallgató ajánlkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Czím a kiadóhivatalban. 6478—3

ÁLLAST KAPHAT.

Zársat keresek 1000 forinttal oly gépezet, szabadalom kivételéhez, mely az egész világon egyedül áll. Ifj. Oravszky Endre Budapest, Vörösmarty-utca 52. sz., ajtó 1. 2171—4

Nagy confection-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben jártas. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas“ jelszó alatt. 6472—4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Czím a kiadóhivatal. 6455—4

Fiatal földbirtokos oly gazdasszonyt keres, ki egy nagyobb háztartást vezessen és jól tudjon főzni. Arczképpel ellátott ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Gazdasszony“ jellege alatt. 6614—4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czím a kiadóhivatalban. 6416—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható“ czímen. 6806—5

HAZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Ujpesten egy adományos ház, mely 17 lakásból és 2 üzleti helyiségből áll, elutazás miatt sürgősen eladó. Értekezni d. u. 3—6 óra közt. Czím a kiadóhivatalban. 6454—7

Ágyamányoson, valamint Angyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czím a kiadóhivatalban. 5402—7

Házak keresetnek vételre. Részletes ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Viszonteladás“ czímen. 6610—7

ELADÁS.

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czím a kiadóhivatalban. 2083—8

Régiségek! Antik butorok, bronzok-ok, meissenai és Alt-Wien porcellán, antik ókszerék, nipppek, képek és bronzok-ószillárok most olcsón eladotnak: Réthi Zsigmond IV., Granátos-utca 8. Hagyatékok megbecsültetnek, esetleg megvásároltatnak. 6895—8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítok, utánvétellel: 100 drb. szerezcsika-alma 2 frt, 100 drb. jeges-alma 2 frt, 100 drb. bér-alma 2 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. császár-körte 2 frt ab Mohács. Rendelmenynél kérem az utolsó vasuti, vagy hajó-állomást megnevezni. Perlesz Pülöp Mohács. 6927—8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873—1883-iki évfolyamaim megvételre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

KIADÓ SZOBÁK.

Zeljes ellátást kaphat két fiatal ember az ideit tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Czím a kiadóhivatalban. 5814—10

Első emeleti utcaiz szoba, csinos butorizzal, külön bejárattal kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 5970—10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcaiz együtt havi 45 forintért. Czím a kiadóhivatalban. 6144—10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns“ czímen a kiadóhivatalba. 6466—11

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadász-utczában azonnal kiadó Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas, az utczára nyíló nagy pince is kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 6164—13

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyletli helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 3862—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemefü-czukorkát. 1537—18

Áz Andrássy-ut és Teréz-körút szegletén, az Abbázia kávéház előtt egy gyémánt karpereczet elvesztetem. A becsületes megtaláló az öt illető jutalom ellenében kéri az a kiadóhivatalban megtudható czímen átadni. 6650—18

Blaha Lujza
pipere-crème.

Ezen Blaha Lujza pipere-crème úgy ádapelt nagy művésznőknek, valamint a főváros legelőkelőbb hölgyeinek kedences pipere-crème, mert szerfölött finomságáért, meglepő és feltűnő hatásaért, mely már az első kísérlet után is észlelhető, minden hölgy, aki csak egyszer is használta ezen pipere-crème, annak többé más nem kell. Mert mint a vegyvizsgálat igazolja, teljesen ártalmatlan és szímentes, egészen új bőrpoló és bőrtisztító pipere-crème, mely a bőre kenve azonnal becsirizdik és a bőr gyöngyén kifejező, miáltal az arcmárvány-erőre simaságot, fénytelen hatágyráradás feltűnő és ödeget nyer. És ezen úde zománcz Teint Parisien alatt az arcbőr összes tisztatartaságát, u. m. szepítő, pórszűkítő (wimerlik), bőrtáka (mitlissert), a zsíros, nyors, durva vörös arczszin, az orr, nyak, kar és kéz vörössége,

a redők és bőrfoltok mind eltűnnek, s mert szímentes és azonnal felszívódik, nemcsak ebből használata, hanem épen nap-pali használatra kiválóan alkalmas, miért is esteleire, színházba vagy sétára menés előtt nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezi a legegységesebb toillette-nek is. Számos körzón és elismert level igazolja ezen crème jóását. 1 tégely ára használati utasítással 1 frt 50 kr. Blaha Lujza crémepoudre fehér, crém és rózsaszinben 1 doboz 50 kr és szappan 1 darab 50 kr. Kapható közvetlen a készítőnél: **Déval József** István gyógyszerész, Budapest, I. ker., Karácsony-utca 1. sz. Raktár Budapest: **Török József** gyógyszerész, Óbuda: gyógyszerész, Néder-utca 1. sz. és Debreczenben dr. Kotschnek és Tóth Béla gyógyszerészek.

Óvakodjunk a rossz utasítástól.

Szabadalmakat
Heszközöl és értékesít

Pataky H. és W.
Budapest,

VII. ker. Erzsébet-körút 42.

Központ: Berlin, Luisenstr. 25

Főosztály 1882. 61a.

Saját irodák: Prága, Hamburg,

Köln, Frankfurt, Lipce, Borszló,

Varsó, New-York, Hannover.

Eddig 30.000 beajutási

több mint 30.000 megújítás

Ertekezletesi szavazások

2 1/4 millió márká

értékben kötetlek.

Felvilágosítások és prospektusok

ingylen.

A magyar kereskedelmi mu-

zeum képtellete.

Makulatura-
papir
olcsón kapható
Czím a kiadóhivatalban.

Bérleti hirdetmény.

A magyar tanulmányi alap tulajdonához tartozó Veszprém vármegyébe Kenese és Vörös-Berény községek határában fekvő Fürdő, Máma, Hosszumező, Matacs és Akarattya nevű 2002 1562-1600 kataszt. hold kiterjedésű, művelési ágaira nézve a bérleti feltételekben részletezett urad. földbirtok a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alólírott minisztérium IX-ik ügyosztályában f. 1898. évi november hó 24-ik napján tartandó zárt ajánlatu verseny útján 1899. évi október hó 1-től 1914. évi szeptember hó 30-ig terjedő 15 évi időtartamra haszonbérbe fog adatni.

A 2000 frt bántapénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fent jelzett nap délelőtti 10 órájáig a minisztérium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a minisztérium segédhivatali igazgatóságánál és a somlyóvásárhelyi gazd. felügyelőségél Somlyóvásárhelyen, a hivatalos órák alatt betekintheők Budapest, 1898. év október havában,

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumtól.